

Helsingin

SUOMALAINEN KLUBI

Klubilehti 1/2014

Suomalaisen kirjoituskilpailun 2013 teema "Kansanvalta" osoitti kunnioitusta nykyaikaisen kansanedustuslaitoksemme juurille Helsingin valtiopäivillä vuonna 1863.

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

KUKAN PÄIVÄN KONSERTTI

RITARIHUONE

Ritarikatu 1, Helsinki

Kukan päivänä, tiistaina 13.5.2014 klo 19:00

Kuoroa johtaa **HENRIK LAMBERG**

Ennakkovaraukset: www.klubinkuoro.fi/konsertit,
Helsingin Suomalainen Klubi puh. (09) 586 8830,
klubimestari@klubi.fi ja kuoron jäsenet.

Kannatusmaksu kuoron toiminnan tukemiseksi 20 €/hlö.

TERVETULOA!

Sisältö

Sisältö 1/2014

Puheenjohtajalta Johannes Koroma	4
Toiminnanjohtajalta	6
Uusi päätoimittaja esittäytyy	7
Kantapöydässä Pöytäläinen	8
Suomalaisen kirjoituskilpailu Pekka Rapila	10
Viini-ilta Jorma Hämäläinen	14
Kirjailta Yrjö Larmola	16
Iltapäivämatine Timo Kivi-Koskinen	18
Kansallinen herääminen Martti Enäjärvi	22
Jänisjahti Janne Paananen	26
Kirjailta Yrjö Larmola	30
Voiko johtamista opettaa? Jani von Zansen	32
Merkipäiväilta Heikki Hult	34
Lapin herkkuja ja tarinoita Antti Aho	38
Suomem kohtalonvuosi 1944 Yrjö Larmola	40
Fasaanijahti Tomi Tuovinen	46
Kirjailta Yrjö Larmola	50
Uusien jäsenten ilta Kalevi Suortti	54
Johtamisen teemailta Kalevi Suortti	56
Tuomareiden valinta Suomessa Elia Iirola	58
Skruuvarien leiri Gardalla Olli Meretoja	60
Iltasadun aika Antti Virkkunen	63
Klubin matkailukuulumisia Lauri Palojärvi	64
Kiitos Kauko Lehdelle Elia Iirola	65

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi ry
Kansakoulukuja 3. 00100 Helsinki
puh. + 358 9 586 8830
www.klubi.fi
Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa
Päätoimittaja: Leif Eklöf
Graafikko: Yrjö Klippi
Kansilehden valokuva: Elia Iirola
Toimituskunta: vakinaiset kirjoittajat
Paino: Forssa Print

www.Klubi.fi

Johannes Koroma

Klubin menetyksellinen jäsenoiminta vaatii paljon vapaaehtoista työtä. Olemme siinä hienossa asemassa, että taitavia vapaaehtoisia on viime vuosien aikana löytynyt jäsenkunnastamme riittävästi ja heidän osaamisena tapahtumien järjestämisessä ja toiminnan kehittämisessä on ollut erinomaista. Jotain siitä kertoo klubin tilaisuuksiin alkuvuoden aikana osallistuneiden suuri määrä.

■ Vuoden alusta kulttuuritoimikunnan puheenjohtajuuden otti vastuulleen Heikki Hult, joka on etsimässä uusia ajatuksia perinteisen, ennestäänkin korkeatasoisen kulttuuritarjontamme laajentamiseksi. Henrik Lambergin ainutlaatuisen uhroutuva ja hieno kausi kulttuuritoimikunnan puheenjohtajana palkittiin kevätkokoukses-

sa harvinaislaatusella tavalla. Aikaisemmin se on myönnetty vain muutaman kerran. Aiemmin tämän Aimo Tukiaisen klubin 100-vuotisjuhliin suunnitteleman mitalin ovat hopeisena saaneet Harri Holkeri, Onni Oja, Björn Westerlund, Aarne Aarnio, Eero Saarenheimo ja viimeksi pitkäaikainen ravintoloitsijamme Riitta Malmberg.

Klubin toiminnan kannalta keskeisimmän ohjelmatoimikunnan puheenjohtajuuden ottaa vastaan Aarno Cronvall. Myös hänet me tunnemme monipuolisena ja kokeneena tapahtumien toteuttajana ja monien klubitilaisuuksien juontajana. Koska klubin ohjelma on valmisteltava hyvissä ajoissa, vähintään puoli vuotta ennen ohjelmakauden alkua, sovimme vastuun siirtyvän Olli Alhola Aarnolle kevätkauden päättyessä. Toimikunnan uuden puheenjohtajan johdolla onkin syyskauden ohjelman pääpiirteet pitkälle hahmoteltu. Uutta sisältöä tulee ainakin ministerilounaiden tilalle, sillä tämän hallituksen ministerit on klubillamme jo kuultu.

Olli Alho on kaikkien suuresti arvostamalla tavalla vienyt ohjelmatoiminnan uusille tasoille ja hänen ainutlaatuinen kykynsä esitellä puhujavieraita on kerta toisensa jälkeen ihastuttanut sekä vieraita että kuulijoita. On vaikea kyllin kiittää

häntä lähes vuosikymmenen mittaisesta vastuusta klubin tärkeimmän toimikunnan vetäjänä.

Päätoimittaja vaihtuu

Klubilehden päätoimittaja vaihtuu maaliskuussa. Tehtävään oli tarjolla useita kokeneita ja osavia journalisteja ja klubiveljiä, joista uuden päätoimittajan valitseminen oli sinänsä turvallista joskin vaikeaa. Leif Eklöf luovuttaa tehtävän seuraajalleen Pertti Hyväriselle, joka parin viime vuoden aikana on tullut tutuksi klubillamme. Klubilehti on tärkein viestintäkanavamme jäsenkuntaan. Se arvo tulevien tapahtumien tiedottajana ja jo tapahtuneen tunnelmien välittäjänä on korvaamaton. Ainakaan vielä ”sosiaalinen media”, erinomaisesti uudistetut nettisivumme eivät lehteä tiedonvälittäjänä ohita. Parhaimmillaan ne palvelvatkin yhdessä jäseniä sekä ajankohtaisen tuoreen tiedon että jo toteutuneen ohjelman välittäjinä.

Leif Eklöf on toiminut lehden päätoimittaja 7 vuotta. Hän on tähän tehtävään omistautunut täysipainoisesti ja on onnistunut rakentamaan hyvän toimintokunnan avustuksella juuri meille sopivan klubilehden sisällön. Kevätkokouksen päätös valita hänet klubin kunniajäseneksi on vaatimaton kiitos tästä monivuotisesta vastuun kantamisesta.

Johtokunnan asettama palkitsemistoimikunta laati Heikki Pitkäsén johdolla täsmennetyn ehdotuksen klubin huomionosoituksista ja palkitsemisesta. Esityksessä täsmennettiin palkitsemisen perusteita ja huomionosoitusten kohdentamista. Johtokunnan hyväksymän esityksen mukaan kultaisella ansiomerkillä voidaan vastaisuudessa vuosittain palkita klubiveljiä vastuullisesta ja klubin toimintaan merkittävästi vaikuttavasta työstä. Aiemmin näitä huomionosoituksia on tehty vain määrävuosina, jolloin niitä on jaettu kerralla monille henkilöille. Johtokunta näki muutoksen perustelluksi erityisesti siksi, että nyt ansiomerkin myöntämisen perusteet ovat helpommin yksilöitävissä ja sen myöntäminen korostaa kunkin osalta selkeämmin klubitoimintaan annettua panosta.

Vuoden klubiteko

Palkitsemistoimikunta esitti myös uutta huomionosoitusta, Vuoden Klubitekoa. Se on tar-

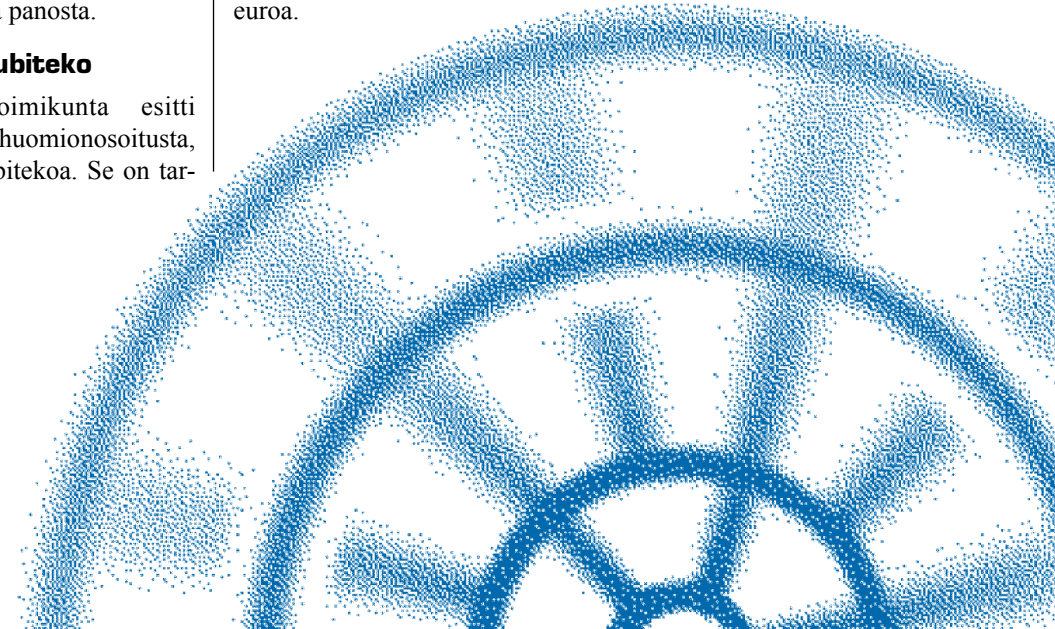
koitettu yksittäisen teon tai kerätalutoisen toiminnan huomiointiin. Viime vuoden vapaaehtoisesta toiminnasta oli helpo nimetä vuoden klubiteoksi Veikko Hannulan urakka klubin verkkosivujen uudistamiseksi. Lopputulos on onnistunut ja siitä on osoituksena myös kävijämäärien huomattava lisääntyminen. Tavoitteena on edelleen kehittää näitä sivuja ja samalla lisätä ajankohtaista, mobiilipohjaista viestintää tulevista klubitapahtumista.

Ruokakulttuuripalkinto

Helmikuussa jaettiin ensimmäinen Suomalaisen Klubin säätiön Ruokakulttuuripalkinto. Se myönnettiin pitkän uran ruokatoimittajana ja kirjailijana Uudessa Suomessa ja Gloria-lehdessä tehneelle Anna-Maija Tantulle. Palkinto oli 10 000 euroa.

Pääoman ruokakulttuuripalkintoon lahjoitti kesällä edesmennyt klubiveljemme Heikki Tavela. Hänen panoksensa suomalaisen ruokakulttuurin edistäjänä, armottomana asian tuntija ja arvostelijana on ollut ainutlaatuinen. Hänen toivomuksensa oli, että juuri Klubin säätiö ottaisi vastuulleen palkinnon jakamisen vuosittain ja hän uskoi, että juuri Suomalaisen Klubin nauttima arvostus kulttuuriperinteen vaalijana antaa tälle palkinnolle oikean taustan. Palkinto tullaan jakamaan vuosittain suomalaisen ruokakulttuurin hyväksi tehdystä työstä tai mm. ravintola-alalla ruokakulttuurin edistämiseen tähtäävästä toiminnasta.

Johannes Koroma

Kevätkauden riemuja

Raimo Ilveskero

■ ■ Klubin kevätkausi on alkanut vauhdikkaasti. Erilaiset tilaisuudet ovat houkuttelleet klubiveljiä aktiiviseen osallistumiseen. Verkkosivuilla käytiin lähes 7000 kertaa tammikuun aikana lähinnä ohjelmatarjontaan tutustumassa ja tilaisuuksiin ilmoittautumassa. Sivuston käyttö kasvaa edelleen, vaikka se ei ole ainoa tiedon saannin lähde. Verkkovastaava Veikko Hannula palkittiin syystäkin Klubin kevätkokouksessa vuoden 2013 klubiteosta verkkosivujen uudistamiseksi. Johtokunta hyväksyi viime vuoden lopulla täsmennetyt ohjeet aktiivisten jäsenten huomioimiseksi. Palkitsemisryhmä valmistelee perustellun esityksen vuosittain johtokunnan päätettäväksi. Esitys rakentuu toimikuntien ja toiminnanjohtajalle tulleiden ehdotusten pohjalta. Onnitteluni muille palkituille.

Omavalvonnan tarvetta

Klubin sivustolla on sekä klubi - että jäsenyys -osiossa valottu Klubin arvopohjaa ja sen käytännön toteuttamista. Vuosi sitten totesin järjestyssääntöjen ajantasaistamisen ja tarpeettomuuden kirjoittaa pykälävii-dakkoa. Kummien roolista on kerrottu jäsen sivuilla ja jäsenhakemuksessa. On erittäin tärkeää, että jäsenhakijat perehdytään Klubiin ennen suosituksen antamista. Olemme edelleen Klubilla emme pubissa. Toisia kunnioittava ja huomioiva käyttäytyminen takaa yhteisen viihtyvyyden. Järjestyssäännöissä on todettu johtokunnan käsittelevän merkittäviä häiriöpoikkeamia. On tarpeetonta käyttää johtokunnan aikaa tällaisiin asioihin. Jokainen meistä voi 'omavalvontansa' avulla ylläpitää rakentavaa yhteisöllisyyttä uhraamatta omia näkemyksiään. Klubilla on kanavansa uusien virtausten käsittelemiseksi. Näitä kanavia on syytä käyttää, kun on muutoksen tarve.

Uusia vastuunkantajia

Tuoreet johtokuntamme jäsenet Aarno Cronvall ja Heikki Hult ovat ottaneet tukevan otteen vastuulleen tulleista ohjelma- ja kulttuuritoimikunnista. Vuoden alussa ja kevään aikana on vaihdoksia useassa muussakin vetovastuussa. Klubin henkilöstön puolesta toivotan heille kaikille menestystä vastuulleen

ottamissaan haasteissa. Tässä yhteydessä on myös syytä kiittää Veikko Hakkarasta, joka oma-aloitteisesti 20-vuotisen jäsenyytensä vastapainoksi on halunnut kevätkauden aikana ilahduttaa klubilaisia ystävineen jazztuokiolla seitsemänä iltapäivänä.

Tasapainoista taloutta

Kevätkokoukselle esitetystä vuoden 2013 tilinpäätöksestä saatiin todeta talouden tavoitteiden toteutuminen. Sekä Klubin että KiinteistöOy:n osalta on voitu huolehtia lainalhennysohjelmasta ja maksuvalmiuden parantamisesta, mikä on edellytyksenä lähivuotien merkittävien remonti- ja saneerausohjelmien läpiviemiselle ja rahoittamiselle.

Ravintolasalin ja kabinetin kunnostamista jatketaan tulevan kesän aikana. Kahden kuukauden kesätauko on lyhyt aika vaativien remonttien toteuttamiseksi ja sen vuoksi huolellinen suunnittelu ja toteuttamisen aikataulut on tarpeellista. Keski-ikäinen kiinteistömme vaatii tulevina vuosina mm. putkistosaneerausta, jonka suunnitteluun on varattu riittävästi aikaa. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Vanha sanonta, jonka pätevyyttä ei voi kiistää.

Tervetuloa mukaan kevätkauden tapahtumiin ja harrastuksiin.

Raimo Ilveskero

Uusi päätoimittaja esittäytyy

Pertti Hyvärinen

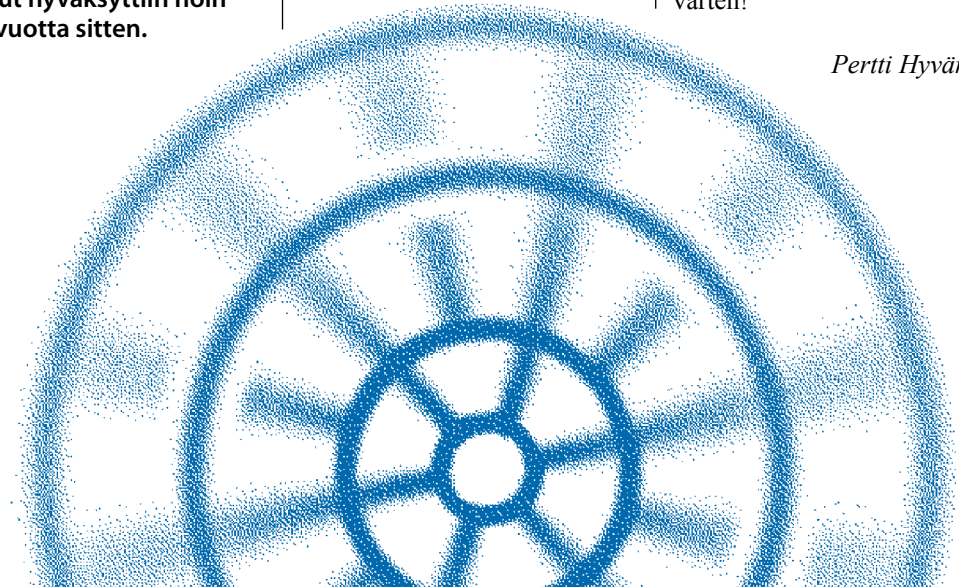
Olen puolustusvoimissa pääosan työurastani palvelut upseeri. Siirryin reserviin Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskuksen johtajan tehtävästä vuoden 2012 alussa. Tämän jälkeen työskentelin syksyyn 2013 saakka kansainvälisessä teleyrityksessä. Helsingin Suomalaisen Klubin jäseneksi minut hyväksyttiin noin kaksi vuotta sitten.

■ ■ Kirjoittaminen ja lehden toimittamiseen liittyvät asiat ovat pitkään olleet harrastuksiani ja liittyneet myös useaan työtehtävääni. Vuosien varrella olen päässyt osallistumaan muun muassa puolustusvoimien ohjesääntöjen ja valtioneuvoston asiakirjojen valmisteluun. Varsinaiset lehden toimittamisen opit sain toimiessani neljä vuotta Viestiupseeriyhdistys ry:n julkaiseman Viestimieslehden päätoimittajana. Asian-tuntija-artikkeleita ja kolumneja olen kirjoittanut useaan maanpuolustusalan lehteen. Virkatehtävissä niitin joskus "mainetta" palauttamalla heikolla suomenkielellä laadittuja asiakirjoja uudelleen valmisteluun, kiitos kuuluu matkan varrella luetuille Kielikello-lehdille.

Perheeseeni kuuluu vaimo ja kolme aikuista, jo pesästä lentänyttä tytärtä. Yhteisiä harrastuksiamme ovat juoksu, musiikki sekä Mikkeliissä sijaitseva kesämökkimme. Näiden lisäksi olen itse vielä opetellut viiden vuoden ajan metsästyksen jaloja taitoja, myös Klubin jänisjahdeissa.

Kiitän Helsingin Suomalaisen Klubin johtokuntaa minua kohtaan osoitetusta luottamuksesta saatuaani nimityksen Klubilehden päätoimittajaksi. Tavoitteeni on maltillisin askelin kehittää lehteä ja sen sisältöä siten, että klubiveljet löytäisivät jokaisesta numerosta itseään kiinnostavia artikkeleita. Toivon, että jatkossakin mahdollisimman moni klubilainen tarttuu kynään ja osallistuu lehden tekemiseen joko kirjoittamallaan jutulla, valokuvilla tai vaikkapa uusilla lehteen liittyvillä ideoilla. Klubilehti on meidän kaikkien yhteinen ja meitä kaikkia varten!

Pertti Hyvärinen

Monella silmällä

- OLETTEKO katselleet Sotshin olympiakisoja?

- Alkuun vain toisella silmällä, mutta toisella viikolla jo molemmilla. Kyllästyin alussa uusien töyssy- ja kourulajien runsauteen, suloisten studio-emäntien liian nopeaan puhumiseen ja yhden miestoimittajan ulvomiseen. Luuli kai olevansa eläinten olympialaisissa.

- Onneksi lähetysten runsaudessa oli valinnan varaa.

- Ihailin nuorta Enni Ruokajärveä. Hän antoi virikkeen myöhemmille menestyksille.

- Eilen olisi pitänyt olla jo kolmaskin silmä, kun pikasprintissä tuli ensin naisille hopea ja kohta perään miehille kultaa. Lisäksi heitettiin isäntämaa Venäjä ulos jääkiekon mitaliotteluista. Kiitos ja kunnia nuorten ja konkarien yhteistyölle.

- Pahemmin ei pieni Suomi olisi voinut nöyryyttää isoa Venäjää sen kotikisoissa.

- Nuoruus ja kokemus on hyvä yhdistelmä. Niin oli sprinttijoukkueissammekin.

- Meillä olivat Äyräpäässäkin 17- ja 35-vuotiaat samoissa joukkueissa.

- Sisukas perhe tuo viere-mäläinen Niskasen perhe. Tyttärellä on jo kaksi hopeaa, pojalla kultaa ja melkein pronssi.

- Kelpasi äidin ja isän istua Sotshin aurinkoisessa kat-somossa iloitsessa tunnin

sisällä tulleesta kahdesta kir-kaasta mitalista.

- MAHTAVA saavutus naapuriltamme rakentaa toimiva ki-sakeskus lähes asumattomille vuorille, jossa oli lunta.

- Olisi sillä 50 miljardilla eurolla varmaan ollut hyödylli-sempääkin käyttöä.

- Nuo miljardit ovat vain osa hinnasta. Ei luonnon tuhou-tumisen eikä paikallisen väes-tön synnyinsijoiltaan häätämi-sen henkistä hintaa voi laskea rahassa.

- Sinä sen Karjalan evakko-na tiedät.

- No, se on isäntien ongel-ma, me niin kuin hekin iloit-semme mitaleista.

- Iloitkaamme siitäkin, että 88 lumisen maan kansat ovat kaksi viikkoa ainakin näennäi-sesti veljiä keskenään. Pelätyt terroriteot ja rakennusten luhis-tumisetkaan eivät ole ainakaan vielä toteutuneet.

- Onhan siellä 50 000 turva-miestä varjelemassa isäntiä ja vieraita ja 25 000 vapaaehtois-ta töissä. Mihinkähän ne kaikki ovat mahtuneet.

- He veivät vaaralliset Pussy Riotin tytöt turvasäilöön. Pääs-tivät pois, kun eivät löytäneet heiltä vaarallisia lauluja, mut-ta pidättivät varmuuden vuoksi

uudelleen, kun kuulivat, että ty-töt osaavat laulunsa ulkoa.

- KUN MINÄ OLIN maalisi-kuussa 1954 Sotshissa, meitä ilahduttivat Adlerin lentokentäl-tä Sotshiin ajellessa tien pienta-reilla kukkineet primulat. Kult-tuuritalon aulassa meitä tervehti Sakkijärven polkka. Se tuntui kotoiselta, kun tuo polkka oli vasta 13 vuotta aikaisemmin pe-lastanut Karjalan siltoja, sulkuja ja taloja estämällä radiomiino-jen laukaisemisen.

- Eihän teillä ollut mukana miinoja?

- Yksi oli, kiltti nuori opet-taja.

- Oliko teillä turvamiehiä?

- Oli kaksi. Kun biologika-verimme lähti aamuvaihaisella tutkimaan kiikarillaan Mustan meren lähirannan kasveja ja lintuja, kaksi turvamiestä talutti hänet pian turvallisesti takaisin hotelliin.

- OLET huolestuneen näköinen, veljeni. Miksi?

- Suomen ja koko maailman tulevaisuudesta.

- Miksi siitä?

- Kun lähes kaikkialla on le-vottomuuksia, sotia ja terroris-mia. Onko tämä enää ihmisten maailma? Epäonnistuikohan Luoja, kun meistä Aatameista ei tullutkaan hänen kuviaan. Uutisten otsikoissa on jatku-vasti uusia kapina- ja terrori-maiden nimiä. Toivottavasti me emme joudu tuolle listalle. Sata vuotta sitten olimme, kun Sta-lin kiihotti osan kansastamme kapinaan ja yritti sitten toisen maailmansodan aikana täyden-tää tekonsa.

- Se maailmasta, entä Su-oimesta?

- Meitä suomalaisiakin jae-taan kahdella tasolla. Elinkei-no- ja yhteiskuntaelämämme huiput. ahnehtivat itselleen etuuksia samaan aikaan kun ir-tisanovat alaisiaan. Pelkään sen kostaautuvan kansallisen ehey-temme heikentymisenä. Jopa puolustusvoimiemme kenraa-litkin saivat tahroja kilpiinsä.

- Jospa nuo isopalkkaiset johtajatkin pelkäävät omaa ir-tisanomistaan.

- Taitavat usein olla oven ja kamanan välissä. Kamanana ovat vähentyneet tuotot ja ove-na ahneet sijoittajat.

- Ei vakuutusjohtajilla ole kamanaa.

- Sijoitustuotot saattavat ol-la heidän kamanansa. Entä se toinen taso?

- Se on nettiteknikan kehi-tyksen aiheuttama ikäsyryntä.

Yhä useammat palvelut siirty-vät nettiin. Mummot ja vaarit tai pienillä työttömyyskorvauk-silla elävät perheet eivät pys-ty hankkimaan usein muuttu-via vekottimia tai eivät ikänsä vuoksi pysty käyttämään niitä. Henkilökohtaiset palvelut vä-henevät tai katoavat. Pankin kassarouva ja postin tai sosi-aalitoimiston viranomaisen on ollut monelle yksinäiselle van-hukselle ainoa lähiomainen. Heitä ei kohta enää ole, kun laskut muuttuvat E-laskuiksi. Jäljelle jää vain tuttu porras-siivooja...

- Jos heitäkään kaiken ul-koistamisen aikana enää on.

- Entä kun paperilehdetkin siirtyvät verkkoon? Samalla uusi tekniikka syö työpaikkoja. Postikin uhkaa harventaa jake-luaan. Palaamme 1930-luvulle, jolloin syrjäiseen kotikylääm-me tuli posti kolmesti viikossa. Kaikki tämä kohdistuu kipeim-min meihin ikälikköihin.

- Toivottavasti eläkeiän kynnyksellä elävät isot ikäluo-kat ovat jo oppineet elämään nettien ja bittien tulevassa vir-tuaalimaailmassa.

- Kehitys juoksee pakoon heitäkin. Innovaatioinsinöörit ja pääomien ohjailijat juoksu-tavat meitä kaikkia. Mutta pin-nistetään perässä - kiusallakin.

- PALAAN maailman levotto-muuksiin. Mistä ne pohjimmal-taan johtuvat?

- Väestön liikakasvus-ta. Biologit tietävät, että kun myyrät ja muut piennisäkkäät lisääntyvät liikaa, ne alkavat tappaa toisiaan. Me ihmisnisäk-käät teemme samoin. Liika vä-estö, luonnonvarojen vähene-minen ja kehittyvä asetekniikka johtavat väkivaltaisiin kansain-vaelluksiin. Suomenkin jää-kauden jälkeiset ensimmäiset asukkaat tulivat kivikirveineen ja kalaverkkoineen tänne peurojen ja lahnojen eli leivän pe-rässä. Pentti Linkola laski, että maapallo voi elättää vain kolme miljardia ihmistä, nyt meitä on kohta seitsemän. Sveitsin rajo-jen sulkeminen muualta tulevil-le on oire myöhästyneestä kan-sallisesta itsepuolustuksesta.

- Suomessakin voi joku al-kaa ottamaan oppia siitä.

Pöytäläinen

Kansanvalta

- suomalaisen voimanlähde

Suomalaisen kirjoituskilpailun 2013 teema "Kansanvalta" osoitti kunnioitusta nykyaikaisen kansanedustuslaitoksemme juurille Helsingin valtiopäivillä vuonna 1863. Tuolloin tehtiin monia tänäänkin näkyviä Suomen talous- ja yhteiskuntaelämää koskevia päätöksiä, jotka nopeuttivat maamme kehittymistä nykyaikaiseksi kansalaisyhteiskunnaksi.

■ ■ Kuudes kilpailu mahdollisti kirjoittajalle kansanvaltaisen yhteiskuntamme kehityksen tarkastelun monesta, muun muassa valtiopäivätoiminnan vakiintumisen, suurten kansanliikkeiden synnyn ja kansanopetuksen näkökulmasta.

Kilpailusta kirjoitettiin lähes 500 kirjoitusta, mikä osoittaa nuorison ole-

van kiinnostunut historiastamme ja yhteiskuntamme toiminnasta. Opettajat saivat lähettää loppuarvosteluun kolme parhaaksi arvioimaansa kirjoitusta ja näin lopputarkasteluun saatiin 57 kirjoitusta 25 koulusta eri puolilta Suomea.

Kilpailu tunnetaan

Kuudes kilpailu vahvisti käsitystä, että kilpailu on muodostunut eläväksi osaksi lukiolaisten syksyn kirjoitusharrastusta.

Kilpailun arvostukseen vaikuttaa luonnollisesti se, että Opetushallitus,

Kuudes kilpailu vahvisti käsitystä, että kilpailu on muodostunut eläväksi osaksi lukiolaisten syksyn kirjoitusharrastusta.

Kuvassa Pekka Rapila, eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma, kilpailun voittajat ja kunniamaininnan saaneet. Ada Hannimäki, Eetu Huhta, Antti Rönkä, Ali Salloum, Iida Mähönen, Yvonne King ja arvostelulau-

Äidinkielen opettajain liitto sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajain liitto ovat alusta saakka olleet mukana kilpailun suunnittelussa ja kehittämisessä. Suomen Kuvalehti ja Kustannusosakeyhtiö Otava tukivat jälleen kilpailua lehti- ja kirja-palkinnoin. Helsingin Suomalaisen klubin säätiö osallistui Mikko Pohtolan muistorahaston kautta voittajien palkitsemiseen.

Monipuolinen aihepaletti

Tämänkertaisessa kilpailussa pohdittiin kansavallan toteutu-

mista maassamme, maaseudun ja kaupungin välistä vastakainoloa, kansalaisjärjestöjen merkitystä kirjoittajille, yhdistystoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan merkitystä yhteiskunnassamme, naisille avautunutta yliopistokoulutusmahdollisuutta, nykyaikaista raittiusliikettä sekä suomenkielen tulevaisuuskäymä.

Palkitsemistilaisuus Kalevalanpäivänä

Kilpailun suojelija, eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma ja

koi Kalevalan päivänä palkinnot FT Panu Rajalan johtaman palkitsemislautakunnan valitsemille parhaille kirjoittajille.

Kuudennessa Suomalaisessa kirjoituskilpailussapalkittiin seuraavat kirjoittajat: 1) Ada Hannimäki, Lahden yhteiskoulun lukio, 2) Eetu Huhta, Joensuun normaalikoulun lukio ja 3) Antti Rönkä, Lahden yhteiskoulun lukio.

Lisäksi annettiin kunniamaininnat seuraaville kirjoittajille: Ali Salloum, SYK, Iida Mähönen, Siilinjärven lukio ja Yvonne

King, Resson lukio. takunnan puheenjohtaja Panu Rajala. kuva: Elias Iirola

ne King, Resson lukio.

Voittajatyö raittiusliikkeestä

Tämänkertainen kilpailu oli tuloksiltaan erittäin tasainen. Palkitsemislautakunnan mukaan voittaja Ada Hannimäen työ ”Tonkkaviiniä Turmiolan Tommille” erottui kuitenkin joukosta ja osoittaa, että alkoholi-ongelmasta ja rahtiuden tavoitteesta voi argumentoida raikkaasti ja ennakkoluulottomasti. Asiantuntemus ongelman yleisistä ulottuvuuksista sekä

Kirjoituskilpailun voittaja Ada Hannimäki. Kuva: Elias Iirola

omakohtainen näkemys yhdistyivät luontevasti. Kirjoittaja toi kiivailematta ja tyrkyttelemättä esiin oman täyttää rahtiutta puolustavan vakaumuksensa osoittaen myös asenteen aiheuttamat sosiaaliset rajoitteet. Historiallisesti rasittunut ”raittiuskilpikirjoitus” paljastuikin yllättävän uudistumiskykyiseksi.

Seitsemäs kilpailu työn alla

Päätöspuheenvuorossa todettiin, että kilpailun tulevaisuutta voidaan pitää valoisana. Projek-

tiryhmä on jo aloittanut seitsemännnen Suomalaisen kirjoituskilpailun valmistelun. Sen teemana tulee olemaan ”Suomen ja suomalaisten tulevaisuus nuorten näkökulmasta”. Teema tulee varmastikin avaamaan mielenkiintoisen näkökulman yhteiskuntamme tuleviin vuosiin.

Palkitut kirjoitukset ja niiden palkitsemisperusteet ovat luettavissa Suomalaisen kirjoituskilpailun internetsivustolla www.suomalaisuus.fi.

Pekka Rapila

Portviinit puntarissa Klubin

Klubin gastronomisen kerhon järjestämä viini-ilta pidettiin 27.11. Maistelussa olivat tunnettujen portviinivalmistajien Taylorin ja Croftin tuotteet. Illan asiantuntijana toimi Heino Juomat Oy:n key account manager Janne Marin.

■ ■ Illan isännän toivotettua klubilaiset daameineen tervetulleiksi otti Janne Marin ohjokset käsiinsä johdatellen meitä portviinien maailmaan kautta illan. Aperitiivina nautittiin Croftin Pink Port limen, tonicin ja jäiden kera. Tätä valkoviinimennelmällä valmistettua vaaleaa, mehukasta ja raikasta juomaa ei kukaan salissa näyttänyt ennestään tuntevan. Se ei ollut oikeastaan mikään ihme, sillä valkoinen portviini tuli markkinoille vasta aivan 2000-luvun alkupuolella.

Portviinit ovat vahvoja sekoiteviinejä, jotka ovat saaneet nimensä portugalilaisen Porton kaupungin mukaan. Dourojoen laaksossa lienee valmistettu korkealaatuisia viinejä jo 1400-luvulla, mutta nykyisen muotoiseksi portviini kehittyi 1700- ja 1800-luvuilla. Portviinin nimi on suojeltu vuodesta 1756 lähtien ja portviinien laatuluokitus astui voimaan seuraavana vuonna eli 1757 ensimmäisenä laatuluokituksena maailmassa. Taylorin ja Croftin portviinitalot ovat peräisin 1500-1600-luvuilta. Molemmat

ovat perheyhtiöitä, joissa pannaan paljon painoa korkealaatuisille vuosikertatuotteille. Portviineihin käytetään yli sataa rypälelajiketta mm. Touriga Nacional, Touriga Fransesca, Tinta Barroca ja Tinta Cão.

Alkuruokana nautittiin graaviisiikkaa ja maa-artistokkapyreetä. Kyytipoikana oli Taylor's Chip Dry White Port. Kuultiin, että valkoinen portviini on huomattavasti myöhemmin kehitetty kuin punainen; ensimmäinen valkoinen portviini tuli markkinoille vasta 1934. Hyvältä maistui.

Portviinit ovat vahvoja sekoiteviinejä, jotka ovat saaneet nimensä portugalilaisen Porton kaupungin mukaan. Dourojoen laaksossa lienee valmistettu korkealaatuisia viinejä jo 1400-luvulla, mutta nykyisen muotoiseksi portviini kehittyi 1700- ja 1800-luvuilla.

Lämpimänä ruokana tarjottiin hirvi-Wallenberg ja sen kanssa punaviini Altano Red Symington Family Estates, Douro DOC. Janne Marinin teamus tässä kohtaa: portviini olisi ollut tässä kohtaa hieman liian makeaa. Symingtonin perhe hallitsee 23 viinitilaa Douron

KUVITUS SCANSTOCKPHOTO

viini-illassa

laaksossa tuottaen portviiniä, madeiraa ja muita viinejä. Heistä käytetään yleisesti nimitystä "Port Empire". Janne Marin luki tilaisuudessa myös kirjeen, joka oli nimenomaan osoitettu viini-iltamme osanottajille.

Väliruokana oli pala juustoa ja sen kanssa Taylor'sin 10-vuotista Tawnya. Tässä vuoden kultamitaliviinissä oli tisleiden keski-ikä kymmenen vuotta. Jo hieman ruskehtavassa viinissä oli aistittavissa paah-teisuutta ja nahkaa.

Jälkiruokana tarjotun suklaafondantin kanssa nautittiin Fonseca Crusted Portia. Sitä oli kypsytetty 48 kuukautta tammitynnyreissä ja kolme vuotta pullossa.

Lämpimän ruuan jälkeen osanottajia viihdytti ihastuttava laulajatar Elisabeth Ehrnrooth säestäjänään kitaralla Sampo Sundström. Heitä kiitettävästi illan isäntä kiitti Janne Marinia aivan mahtavasta esityksestä. Illasta jäi varmaan kaikille oikein hyvä maku suuhun ja mieleen.

Jorma Hämäläinen

PENTTI HAANPÄÄ, ajankohtainen lamavuosien kuvaaja

Kirjailian esitelmöitsijä Matti Salmela ja isäntänä toiminut Yrjö Larmola. kuva: Jarmo Heinonen

Pentti Haanpää oli jo tunnettu kirjailija, kolmen kirjan mies, kun hänen asevelvollisuuskokoemuksiinsa perustuva novellikokoelma *Kenttä ja kasarmi ilmestyi 1928 ja nostatti isänmaallisten ihmisten suuttumuksen. "Tätä kirjaa ei ole kirjoittanut taiteilija Haanpää", sanoi sukupolvensa makutuomari Olavi Paavolainen, "vaan sotamies Haanpää, siviiliammattiltaan tukkijätkä". Jätkä jäi yleisessä tietoisuudessa Haanpään elinikäiseksi epiteetiksi, ja mielikuvaa vahvasti tunnettu kuva mättäissä paitahihasiltaan tarpovasta virnistävästä miehestä, jota kuvaa toistuvasti käytettiin.*

■ ■ Haanpään teoksia on monen meidän hyllyssä. Harvakseltaan enää luettuina, vaikka Paavo Haavikko nosti hänet arviossaan Aleksis Kiven rinnalle. Nyt tarjosi Klubin kirjaillassa 2.12. tietokirjailija Matti Salminen Haanpäästä aivan uuden kuvan. Se perustuu varsin laajaan ensikäden lähteistöön.

Kirjailijana ahkera, ei maamiehenä

Kyllä, Haanpää oli vasemmistolainen, mutta ei puolue mies. Metsä- ja tukkitöitä hän ei koskaan tehnyt, heinätoita kyllä. Hänen isänsä oli valistunut talonpoika, kyläkauppias, joka

harjoitti jopa kirjakauppaa ja oli kunnan epävirallinen kunnansihteeri ja yleisten asioiden hoitaja, poliittisesti aktiivi vaihtuvissa agraarisissa ryhmittymissä, eduskuntaehdokas. Pentti Haanpää ei ollut kansanmiehen kokemuspohjalta ponnistava luonnonnero (kuten ei Aleksis Kivikään), vaan lukenut mies, luki englantia ja harrasti laajaa kansainvälistä shakkikirjeenvaihtoa.

Aiemmat Haanpään-tuntijat ovat Eino Kauppinen ja nyky-polvessa Vesa Karonen. Uusi Haanpää-lähteistö tuli käytettävään, kun Kauppisen (sittemmin: Kaupin) hallussaan panttaama

aineisto vapautui Suomalaisen Kirjallisuuden Seuraan ja kun Haanpään tyttären edesmentyä tuli käytettävään hänen äitinsä Ailin ja kustannusvirkailija Kauppisen laaja kirjeenvaihto sekä vähitellen paljon muuta suvun hallussa ollutta aineistoa. Aili Haanpää oli säikkynyt miehensä poliittisuutta, samoin kuin porvarillinen kustannusmaailma kaikkiaan, ja niinpä on löytynyt koko joukko aiemmin tuntematonta Haanpään tuotantoa. Kirjallisen tason tai laadun puute ei ole julkaisemista estänyt, vaan varovaisuus. Kauppinen järjesteli uudestaan, valikoi ja siloitteli kaksia koottuja teoksia.

Aikakauslehtien aarteet

Oman laajan aluskasvillisuutensa, jota Matti Salminen on runsaasti penkonut, muodostavat aikakauslehdet. Ennen kuin televisio amerikkalaisella bulkkiviihteellään tukki kaikki vastaanottokanavat, aikakauslehdet *Seurasta Apuun* ja *Nyyrikkiin* julkaisivat runsaasti alkuperäisnovelleja. Ne olivat monen kirjailijan ja toimittajan henkireikä, kun oli saatava ruokaa perheen päivällispöytään. Paitsi Haanpää, löytyy tuntematonta Matti Hälliä, Toivo Pekkasta, Unto Kupiaista... viitselfiään kirjallisuudenopiskelijan ja -tutkijan löydettäväksi.

Pentti Haanpään maail-

Oman laajan aluskasvillisuutensa, jota Matti Salminen on runsaasti penkonut, muodostavat aikakauslehdet. Ennen kuin televisio amerikkalaisella bulkkiviihteellään tukki kaikki vastaanottokanavat, aikakauslehdet *Seurasta Apuun* ja *Nyyrikkiin* julkaisivat runsaasti alkuperäisnovelleja.

mankuvaa muokkasivat hänen nuoruutensa pulavuodet, pulakapina, jossa löysivät toisensa vanhat punikit ja torpparivalikoiset sekä pientalojen isännät. Kapinasta ei mitään tullut. (Talvisodan ihmeestä puhuttaessa ei ole vielä osattu riittävästi ihmetellä sitä, ettei 1920-30-lukujen Suomi ollut pelkkää iloista 20-lukua, puuteollisuuden ja voimatalouden edistysaskelia, vaan myös aikaa, jolloin neljäkymmenä tuhatta maatilaa joutui vasaran alle.) Haanpään pasifismia voimistivat hänen sotakokemuksensa - fyysisesti hän pääsi vähällä, enimmäkseen rätimikkona, mutta henkinen puoli on ratkaiseva - josta syntyivät teokset *Korπισotaa* ja *karmean humoristinen Yhdeksän miehen saappaat*. Veijo Meri on sanonut jotakin sen suuntaista - en muista sanatarkasti - että Haanpää sanoo halki siinä missä Linna tyylittelee.

Emme nyt juurikaan tarkastelleet Haanpääta taiteelliselta, esteettiseltä kannalta. Matti Salminen, joka on uudistanut Haanpään julkisuuskuvan, on tietokirjailija, ei esteetikko. Olsi varmaan pitänyt: Haanpään sanonta on säilyttänyt tuoreutensa ja säälimättömän iskunsa. Kannattaa ottaa hyllystä ja lukea. Hän sanoo eikä viivyttele.

Yrjö Larmola

Suomalaisen musiikin iltapäivämatineita

KUVITUS YRJÖ KLIPPI/ARKISTO

Mervi Myllyoja ja Risto Lauriala Sibeliuksen lumoissa.

Iltapäivämatineita Suomalaisen musiikin päivän ja Jean Sibeliusen syntymän 148-vuotispäivän merkeissä Klubilla 8.12.2013

■ ■ Liput liehuivat kolmannen kerran ympäri Suomen maan Jean Sibeliusen syntymäpäivän ja päivään ajoitetun Suomalaisen musiikin päivän kunniaksi. Toisen kerran Klubimme järjesti juhlapäivän kunniaksi iltapäivämatinean.

Vuoteen 2013 ajoittui ainakin kolme matineassa esille nousutta historiallista tapahtumaa:

Säännöllisen valtiopäivätoiminnan alkamisesta 150 vuotta.

Suomalaisen oopperan perustamisesta 140 vuotta.

Reino Helismaan syntymästä 100 vuotta.

Salintäyteinen yleisö - klubilaiset perheineen - koki heti alkajaisiksi iloisen yllätyksen, kun sisään tullessa tarjottiin Sibelius-kuohuviiniä. Jean Sibeliusen oikeudenomistajien puheenjohtaja, klubiveli Pertti Virkkunen kohotti tervetuliaismaljan kertoen Sibeliusen syntymän 150-juhlavuoden suunnit-

telmistä. Juhlavuoden aikana järjestetään yli 3000 konserttia ja tapahtumaa ympäri maailmaa. Kyseessä on valtava Suomi-brändin kohottamisprojekti. Kiitokseksi Pertti Virkkunen sai illan ensimmäiset raikuvat aplodit.

Matinea alkoi tietenkin Sibeliusen musiikilla. Puhallinorkesteri esitti kapellimestari Paul Jaavamon johdolla pari harvemmin esitettyä sävellystä: Polonaisen (Alla Polacca) ja Itämaisen kulkueen sarjasta Belsassarin pidot. Sen jälkeen kuultiin Novellette, tulkitsijoina viulutaiteilija Mervi Myllyoja ja taitelijajäsenemme, pianotaitelija Risto Lauriala.

Suomalaisen oopperatoiminnan alkuvaiheen tunnelmiin johdatti puhallinorkesterin esittämä Hymni Isänmaalle. Sävellys on Fredrik Paciuksen, jota myöhemmin on suomalaisen taidemusiikin isäksi kutsuttu, vuonna 1852 säveltämästä ensimmäisestä suomalaisesta oopperasta Kaarle kuninkaan metsästys. Oopperan ruotsinkielisen libreton on puolestaan kirjoittanut Zacharias Topelius. Oopperan yhdeksän loppuunmyytyä esitystä Carl Ludvig Engelin 1827 piirtämässä Esp-lanadin puistoon sijoitetussa teatterirakennuksessa loivat aikanaan omalta osaltaan pohjaa tulevalle oopperatoiminnalle.

Katriina Pyrrö valotti tämän jälkeen värikkäällä tavalla sanoin, kuvin ja sävelin Suomalai-

Maatamme oli jo Suomalaisen oopperan (1873—1879) elinvuosina siunattu useilla huikeilla sopraanolaulajattarilla, joiden elämää ja uraa Katriina Pyrrö elävästi kuvaili.

sen oopperan syntyvaiheita 140 vuotta sitten. Oli hämmästyttävää kuulla, miten Klubimme perustajajäsen Kaarlo Bergbom oli oopperankin syntyyn maassamme vaikuttanut. Bergbomhan muistetaan Suomalaisen teatterin (1872) ja sen lauluosaston, Suomalaisen oopperan (1873), perustajana. Suomalaisen oopperan avajaisensi-iltaa vietettiin Viipurissa 21.11.1873, tietenkin suomen kielellä. Tämä kaikki ja paljon muutakin tuli esiin Katriina Pyrrön innostuneen sisäisyydessä puheenvuorossa.

Suomalaisen oopperan avajaisoopperana esitettiin Donizettin Lucia di Lammermoor. Sen nimiroolissa debytoi 23-vuotias dramaattinen koloratuuri-sopraano Emmy Strömer, josta muutamaa vuotta myöhemmin tuli rouva Ahcté. Hänen tyttärestään, Aino Acktésta, tuli puolestaan Suomen ehkä kaikkien aikojen tunnetuin oopperalaulajatar ja myöhemmin (1912) Savonlinnan oopperajuhlien perustaja. Aino Ackté syntyi satumalta vain kaksi päivää ennen Klubimme perustamista eli 23.4.1876.

Maatamme oli jo Suomalaisen oopperan (1873—1879) elinvuosina siunattu useilla huikeilla sopraanolaulajattarilla, joiden elämää ja uraa Katriina Pyrrö elävästi kuvaili. Yksi heistä oli Ida Basilier, Emmyn lapsuudenystävä Oulusta, toinen oli Alma Fohström. Emmyn taivoin Idakin teki lukuisia upeita

Suomalaisen oopperan syntyhetkiä 140 vuotta sitten tulksivat Katriina Pyrrö, Laura Pyrrö ja Risto Lauriala.

rooleja, mutta Alma oli matineamme tähti.

Koloratuurisopraano Alma Fohström oli poikkeuksellisen lahjakas bell canto-laulajatar. Hänen uransa eteni aina ensimmäisenä suomalaisena laulajattarena New Yorkin Metropolitanin asti vuonna 1888. Hurjan harjoituksissa tapahtuneen onnettomuuden jälkeen hän esiintyi urhoollisesti Hugenotit-oopperan kuningattarena.

Laura Pyrrön sisääntulo Almaksiksi pukeutuneena oli häkellyttävä kokemus. Hänen eläytymisensä sekä Aarno Cronvallin haastattelussa että Risto Laurialan säestämässä aarioissa oli syvälinen elämys. Alma Fohström debytoi Suomalaisessa oopperassa Gounod'n Faust-oopperassa 1878. Kuulimme "Alman" esittämänä Margare-

tan Jalokiviaarian sekä Zerlinan aarian Mozartin oopperasta Don Giovanni.

Katriina Pyrrö oli onnistunut löytämään Alma Fohströmin historiallisen Kansanlaulukirjan. Hän lauloi dramaattisella sopraanollaan Puhallinorkesterin säestämänä (sovitukset Paul Jaavamon) Alman ohjelmistosta laulut Kullan ylistys ja Onneton nuorukainen, jonka melodia yllättäen osoittautui samaksi kuin kaikkien tuntemaan joululaulun Joulupuu on rakennettu.

Samasta laulukirjasta Katriina esitti vielä kolme muuta laulua Risto Laurialan säestämänä. Liikuttavin oli tietenkin sääksmäkeläinen kansanlaulu Äiti ja tytär, jonka hän esitti duettona tyttärensä Lauran kanssa.

Ravintolan loihittiman suussa sulavan tee-ym. tarjoilun jäl-

Klubin puhallinorkesteri soitti kapellimestari Paul Jaavamon johdolla musiikkia Jean Sibeliuksesta Rauno Lehtiseen.

keen siirryimme 150 vuoden takaisen suomalaisen valtiopäivän historialliseen merkitykseen. Aiheeseen meidät johdatteli Puhallinorkesterin esittämä Flaton Rokassovskyn (yksi monista Helsingissä tuolloin vaikuttaneista ulkomaalaisista musiikkihenkilöistä) säveltämä Fosterländsk-marssi, joka päättyy Maamme-laulun melodiaan marssin tahdissa.

Kunniapuheenjohtajamme Martti Enäjärvi innoittui pitämään aivan loistavan esitelmän vuoden 1863 valtiopäivien ja sitä seuranneen ajanjakson, johon kuului säännöllinen valtiopäivätoiminta, merkityksestä Suomen valtiollisen itsenäisyyden syntymiseen. Erityisesti hän painotti kulttuurin ja varsinkin musiikin vaikutusta kansallisen identiteetin kohottamisessa. Terävästi hän puuttui myös vaiheisiin keisarin manifestista aina itsenäisyyden saavuttamiseen ja valoi monin perusteluin uskoa

tulevaisuuteemme osana EU:ta.

Puhuja korosti myös luovuuden ja osaamisen merkitystä kansakunnan tulevaisuuden ja jatkuvan hyvinvoinnin kannalta. (Puhe on julkistettu erikseen tässä lehdessä.)

Puhallinorkesterin osuus jatkui suomalaisen musiikin merkeissä Frans Hoyerin rautatien syntyyn liittyvällä hauskalla Rautatiegalopilla.

Oskar Merikannon Reppurinlaulun tulkitsi baritonitorvellaan Hannu Sihvonen. Frans Linnavuoren sävellys Minä laulan sun iltasi tähtihin sai Paul Jaavamon trumpettitulkinnan. Toivo Kärjen laulun Siks'oonmä suruinen tulkitsi puolestaan Mervi Myllyoja viulullaan.

Kun Mervi ja Paul olivat duettona tulkinneet huikealla tavalla Säckijärven polkan, kuultiin Timo Forströmin sovitus Timo Kivi-Koskisen säveltämästä Onnellisten valssista. Reino Helismaata muistellen kuulim-

me hänen bravuurinsa Toivo Kärjen sävelmästä Rovaniemen markkinoilla ja Rauno Lehtisen sävellyksen Pink Champagne.

Koko ohjelmalle antoivat erityisen ilmeensä Aarno Cronvallin osuvat ja hauskat juonnot.

Iltapäivämatinea sai arvoisensa päätöksen Suomalaisen Klubin marssilla, jonka itse Väinö Hannikainen sävelsi Klubimme toimitalon vihkiäisiin ja joka perimätiedon mukaan jäi hänen viimeiseksi sävellykseksensä.

Salintäyteinen iloinen yleisö toivoi kättentaputuksin, että ensi joulukuun 8. päivänä juhlimme taas yhdessä Suomalaisen musiikin päivää ja erityisesti Jean Sibeliusen 150-vuotisjuhla-vuoden aattoa.

*Timo Kivi-Koskinen
Iltapäivämatinean isäntä
Kuvat: Jarmo Heinonen*

KANSALLINEN HERÄÄMINEN

– Säännöllisen valtiopäivätoiminnan alkamisesta 150 vuotta

■ ■ Tervetuloa tähän suomalaisen musiikin päivän tilaisuuteen säveltäjämestari Jean Sibeliuksen syntymäpäivänä.

Vietämme tänä vuonna Suomessa 150-vuotisen säännöllisen valtiopäivätoiminnan alkamisen juhlavuotta. Tällä oli yli puoli vuosisataa kestäneen tauon jälkeen huomattava merkitys maamme kansallistunteen vahvistumisessa sekä omaaloitteisen lainsäädäntötoiminnan alkamisessa. Siirryimme asteittain kohti kansanvaltaa ja parlamentarismia. Se loi pohjan myös vähitellen orastavalle itsenäistymisajatukselle. Tosin kuljettavana oli vielä pitkä matka.

Jo vuonna 1809 keisarin määräyksestä toteutetut Porvoon valtiopäivät olivat Suomen aseman kannalta varsin merkittävät. Venäjän keisari ja Suomen suuruhtinas Aleksanteri I (1777 – 1825) lupasi hallitusvakuutuksessaan pitää voimassa Ruotsin vallan aikaiset perustuslait, uskonnon sekä säätyjen ja asujamiston oikeudet. Hän totesi, että Suomi oli nostettu kansakunnaksi kansakuntien joukkoon. Ikävä kyllä tämä valistuksen aika ei kestänyt kovinkaan kauan. Seurasi venäläistämiskausia ja taantumusta, vaikkakin Suomen ase-

ma oli kuitenkin parempi kuin monen muun valloitetun alueen.

Autonomian alkuaikoina Gustaf Mauritz Armfelt oli vaikuttaja, tärkeä valtiomies ja Aleksanteri I:n luottomies. Hänen ansiostaan Suomen asema lujittui. Muun muassa Vanha Suomi liitettiin vuonna 1812 Suomeen. "Rauhamme, menestyksemme riippuu siitä, että me rehellisesti ja täydellä sydämellämme muutamme suomalaisiksi, sillä nyt on meidän yhtä vähän hutiloida ruotsalaisilla aatteilla kuin olisi kunniantonta ja mielipiteittemme mukaista olla venäläisiä", totesi Armfelt. Tätä ajatusta siteerasi myös Adolf Ivar Arwidson ja pitkälti sille aatteelle perustettiin Helsingin Suomalainen Klubi vuonna 1876: Ruotsalaisia emme ole, venäläisiksi emme tahdo tulla, olkaamme siis suomalaisia. On huomattava, että Suomalaisen Klubin perustajista lähes puolella oli äidinkielenä ruotsi.

Aleksanteri I:n jälkeen siirryttiin itsevaltiuden ja taantumuksen aikaan. Vuosina 1825 – 1855 hallinnutta Nikolai I:stä kutsuttiin Euroopan santarmiksi. Näinäkin aikoina tapahtui Suomessa kuitenkin voimakasta kansallista heräämistä:

- Yliopisto siirtyi Turusta Helsinkiin

- Kalevala julkaistiin Elias Lönnrotin toimesta

- J.W. Snellmanin sanomalehti "Saima" alkoi ilmestyä Kuopiossa (1844)

- Kumtähden kentällä esitettiin ensimmäistä kertaa Maamme-laulu (1848)

- J.L. Runeberg nousee kansallisrunoilijaksi

- Oolannin sotaa käytiin rannikoillamme

Vuonna 1855 valtaan nousseen Aleksanteri II:n politiikka oli vapaamielistä ja häntä pidettiin varsin yleisesti hyvänä hallitsijana. Siitä huolimatta keisarin valta oli jakamaton tosiasia. Aleksanteri II avasi Helsingissä valtiopäivät 18. p:nä syyskuuta 1863 - yli puolivuosisataa Porvoon valtiopäivien jälkeen. Tästä alkoi Suomessa säännönmukainen valtiopäivätoiminta. Nyt lainsäädäntötyö alkoi vilkastua. Esimerkiksi taloudellisen toiminnan kannalta tärkeä osakeyhtiöasetus sekä asetus kunnallishallinnosta annettiin. Sa-

moihin aikoihin alkoi ilmestyä Hufvustadsbladet Helsingissä vuonna 1864 ja Uusi Suometar 1869. Päivälehti / Helsingin Sanomat alkoi ilmestyä myöhemmin vuosisadan lopulla.

Tärkeä uudistus oli vuonna 1869 annettu valtiopäiväjärjestys, jonka mukaan säätyjen on jatkossa kokoonnuttava vähintään joka 5. vuosi. Valtiopäivien tehtävänä oli antaa neuvoja, ei tehdä päätöksiä. Lopullinen ratkaisovalta oli hallitsijalla. Tästä huolimatta valtiopäivätoimintalla oli suuri käytännön merkitys sillä toki useimmat sen ehdotukset saivat hallitsijan hyväksynnän. Säätyjä oli neljä: aatelisto, papisto, porvaristo ja talonpojat. Kukin näistä käsitteli asioita omilla kokouksissaan, omilla kokoushuoneissa.

Näin alkoi suurten uudistusten kausi 1860-1889. Yhteiskuntaa rakennetaan ja valtiopäivät kokoontuvat. Kansakoululaitos käynnistetään. Yleinen asevelvollisuus toteutetaan. Teollinen toiminta kehittyy. Suomenkielen asema paranee. Ja naiset aloittavat etenemisen kohti tasa-arvoa. Elinkeinovaapaus toteutetaan lähes täydellisenä 1879 asetuksella. Tosin viinan kotipoltto oli lakkautettu varsin monen harmiksi. Ensimmäinen

liikepankki syntyy: Föreningsbanken i Finland – Suomen Yhdyspankki 1861.

Aleksanteri II surmattiin pommi-iskussa maaliskuussa 1881 ja valtaan astui Aleksanteri III. Alkoi Venäjän mahdin kukoistuskautta. Hallintoa ruvettiin yhdenmukaistamaan, mikä koettiin valloitetuilla alueilla venäläistämisenä. Ensimmäisenä se kohdistui Puolaan, Unkariin ja Baltian maihin. Suomi sai säilyttää omaleimaisuutensa aina vuoteen 1899 ja tuolloin julkaistuun venäläistämismänifestiin.

Suomen taiteessa elettiin kuitenkin voimakasta kultakautta. Muun muassa Edelfelt, Schjerfbeck, Gallen-Kallela ja Eero Järnefelt ovat maalaustaitteen kovia nimiä. Samoin kirjallisuuden ja musiikin alalla tapahtui kansallisromantiikan nousua.

Runeberg, Snellman, Topelius, Aleksis Kivi, Eino Leino, Juhani Aho ja Minna Canth olivat kirjallisuuden kovia nimiä. Musiikin alalla erityisesti säveltäjämestari Jean Sibeliuksen vaikutus oli valtava: sinfoniat, Ateenalaisten laulu sekä erityisesti Finlandia ja myöhemmin syntynyt Jääkärimarssi samoin kuin muu hänen laaja tuotantonsa elähdyttivät ja siivittivät

kansallisen itsetunnon kohottamisessa, kuten ne tekevät tänä päivänäkin. Vuosi 2015 on säveltäjämestari juhlavuosi ja hänen tuotantoaan esitetään laajalti ympäri maailmaa, kuten kuulumme tänään iloksemme Sibeliuksen suvun esimiehen, kunniajäsenemme Pertti Virkusen kertovan.

Teollisuustoiminta jatkoi kehittymistään ja kaupunkilaistuminen lisääntyi asteittain. Valtiopäivätoimintaa samoin kuin suomalaisuusaatteen etenemistä jarruttivat sortokaudet, mutta samalla ne myös lisäsivät kansallistunnetta. Venäjällä levisi tyytymättömyys ja levottomuudet sekä erilainen kapinointi hallitusvaltaa vastaan. Jatkuvasti tappiollisen Japanin sodan seurauksena myös Venäjän armeija oli tyytymätön.

Synkät varjot kerääntyivät Suomen ylle, kun vuonna 1899 annettiin Nikolai II:n toimesta Helmikuun manifesti eli Keisarillisen Majesteetin Armollinen Julistuskirja. Sen mukaan niiden Venäjän yleisvaltakunnallisten lakien säätämiseksi, jotka tehdään Venäjällä, on Suomen valtiopäivillä vain neuvonantava rooli. Suomen valtiopäivien kielteinen lausunto ei estäisi lain voimaan saattamista myös Suomen alueella. Manifestis-

Mechelinin johtamalle senaatille annettiin toimeksi laatia uusi valtiopäiväjärjestys, joka perustui yleiseen ja yhtäläiseen äänioikeuteen.

sa mahdollistettiin kenraalikuvernööri Bobrikovin tavoitteet. Niihin kuuluivat mm. Suomen armeijan sulauttaminen Venäjän armeijaan ja venäjän kielen aseman parantaminen Suomessa. Tavoitteena oli myös korkeimpien virkojen avaaminen venäläisille. Porvoon valtiopäivien hallitsijavakuutus ja Suomen perustuslait yritettiin kumota tällä manifestilla.

Helmikuun manifesti nostatti Suomessa suuren kohun ja voimakasta vastarintaa. Kerättiin vastalause adressi ja järjestettiin mielenosoituksia. Perustuslailliset senaattorit erosivat vastalauseena ja manifestin vastustajia myös erotettiin. Manifesti herätti kritiikkiä myös eurooppalaisessa lehdistössä. Myös Venäjällä oli syntynyt levottomuuksia. Lopulta Suomessa puhjennun suurlakon jälkeen Keisari antoi marraskuussa 1905 senaattori Leo Mechelinin laatiman julistuksen. Sillä kumottiin Helmikuun manifestin säännökset ja luovattiin kutsua kokoon Suomen valtiopäivät. Myös Suomen kenraalikuvernöörin diktaattorin valtuudet peruutettiin. Lopullisesti Helmikuun manifestin säännökset kumottiin vasta maaliskuussa 1917.

Suomessa puhjennut suurlakko merkitsi ensimmäisen sortokauden päättymistä ja siihen kulminoitui kehitys, joka oli alkanut Helmikuun manifestista

vuonna 1899. Suomessa suurlakko päättyi marraskuun manifestiin, joka saapui Helsinkiin marraskuun 4. päivänä 1905. Sillä kumottiin aikaisemmat sortokauden manifestit, taikka niiden soveltaminen lakkautettiin.

Mechelinin johtamalle senaatille annettiin toimeksi laatia uusi valtiopäiväjärjestys, joka perustui yleiseen ja yhtäläiseen äänioikeuteen. Ennakkosensuuri poistettiin ja sananvapautta ja kokoontumisvapautta lisättiin.

Uudistustyö käynnistyi välittömästi ja keisari vahvisti uuden vaalilain ja valtiopäiväjärjestyksen 20. päivänä heinäkuuta 1906.

Perustuslailliset liberaali Leo Mechelinin johdolla nousivat voittajiksi. Perustuslaillisten johtama Suomen senaatti oli ensimmäinen Suomen poliittinen hallitus, joka tuli valtaan kesken vaalikauden. Senaattorit olivat Ruotsinmielisiä ja nuorsuomalaisia. Lisäksi salkuttomaksi senaattoriksi nimettiin työvä-

enpuolueesta opettaja J.K. Kari, joka sitten erotettiin sosiaalidemokraattisesta puolueesta, koska oli mennyt porvarilliseen hallitukseen.

Uudistustyö käynnistyi välittömästi ja keisari vahvisti uuden vaalilain ja valtiopäiväjärjestyksen 20. päivänä heinäkuuta 1906. Äänioikeus annettiin kaikille 24 vuotta täytäneille naisille ja miehille. Eduskunnan jäsenluvuksi määrättiin 200. Kaikki lakiesitykset kävivät lisäksi 45-jäsenisen suuren valiokunnan käsittelyssä ennen lopullisen päätöksen tekoa. Valtiopäiväjärjestys järjesti myös määräykset perustuslainsäätämisyjärjestyksestä ja määrävähemmistöistä. Valtiopäivät piti nyt kutsua koolle vuosittain. Näin Euroopan radikaalein valtiopäiväjärjestys toteutettiin nopeasti. Keisarille jäi edelleen kuitenkin valta hajottaa valtiopäivät milloin tahansa taikka jättää sen päätökset vahvistamatta. Tämä valta siirtyi sitten myöhemmin Tasavallan presidentille. Näin ollen Suomessa annettiin ensimmäisen kerran maailmassa äänioikeus naisille ja oikeus asettua ehdokkaaksi eduskuntaan. Tosin Uudessa Seelannissa oli jo kaksi vuotta aikaisemmin annettu naispuolisille kansalaisille oikeus äänestää, mutta ei oikeutta asettua itse ehdolle.

Näiden tapahtumien seurauksena Suomeen syntyi myös

puoluejärjestelmä. Vuonna 1899 perustettu työväenpuolue oli maamme ensimmäinen varsinainen puolue. Suomalainen puolue alkoi järjestäytyä vuonna 1905. Oppositiopuolueena se alkoi välittömästi arvostella perustuslaillisten toimintaa. Perustuslaillissuomalainen puolue syntyi huhtikuussa 1906 ja viimeisenä uutena puolueena kuvaan tuli agraaripuolue eli maalaisliitto. Suomeen syntyi myös työmarkkinalaitos.

Ensimmäiset varsinaiset eduskuntavaalit pidettiin 15. ja 16. päivinä maaliskuuta 1907. Suomi oli jaettu 16 vaalipiiriin. Vaalikampanja oli vilkas ja uurnilla kävi yli 70 % äänioikeutetuista. Eduskuntaan valittiin 19 naisedustajaa. Suurimmaksi puolueeksi sosiaalidemokraatit 80:llä edustajapaikalla. Suomalainen puolue sai 59 edustajaa, kun taas perustuslailliset pettymyksekseen jäivät 26:een paikkaan. Ruotsalaiset saivat 24 paikkaa, maalaisliitto 9 ja kristillinen työväenpuolue 2 paikkaa.

Venäjällä ajaututtiin yhä suurempiin levottomuuksiin, joka johti sitten vallankumoukseen ja bolshevikien valtaannousuun. Suomi saavutti dramaattisten vaiheiden jälkeen itsenäisyytensä vuonna 1917. Käytiin vapaussota ja samalla verinen sisällissota. Maa eheytyi vasta talvisodan raskaina päivinä ja jatkosodassa.

En lähde selvittämään sotien jälkeisen eduskunnan työskentelyä, joka on jo uudemman ajan historiaa. Elimme kylmän sodan maailmassa idän ja lännen rajamaana. Hallitukset vaihtuivat välillä hyvin tiheästikin ja ajoittain jouduttiin uusiin eduskuntavaaleihin. Myöhemmin presidentin valtaoikeuksia kavennettiin samalla, kun valtioneuvoston ja erityisesti pääministerin valta lisääntyi.

Eräs Suomen historian merkittävimpiä tapahtumia oli liittymisen kansanäänestyksen jälkeen Euroopan Unioniin vuonna 1995. Tänä päivänä kuulumme selkeästi läntiseen Eurooppaan enkä usko, että paluuta menneisyyteen on. Kuka pa haluaisi joutua tilanteeseen, jossa pienenä maana olisimme jälleen kahden valtablokin välillä maailmassa. Kyllä me EU:n jäsenmaana pystymme hoitamaan lähialuesuhteemme ja käymään kauppaa niin globaalisti kuin naapurimaittemmekin, kuten Venäjän kanssa.

Euroopan Unioni luonnollisesti myös rajoittaa tehtyjen sopimusten mukaisesti päätäntävaltaamme. Eurooppa itse asiassa etsii vielä itseään ja olemme mukana yhtenä osapuolena vaikuttamassa prosessiin ja sen lopputulokseen. Meillä on vahva oma kulttuurimme ja oman arvontuntomme on selvästi lisääntynyt.

Ehkäpä suurin ongelmam-

me on tänä päivänä se, miten ja mille rakennamme tulevaisuutemme ja miten turvaamme taloudellisen ja sitä kautta myös sosiaalisen hyvinvointimme. Suomen on mielestäni rakennettava tulevaisuutensa luovudelle ja osaamiselle. Luonnonvaramme eivät riitä muuhun. On laskettu, että tänä päivänä kaikesta uudesta bruttokansantuotteesta maailmassa yli 70 % syntyy henkisen pääoman järjestelmien kautta.

Maailman Henkisen Omaisuuden Järjestön, WIPO:n, päärakennuksen kattokupoliin Genevessä on kirjoitettu seuraavat sanat: "Ihmisen luovuus on kaiken taiteen ja keksintöjen lähde. Se on ihmisarvoisen elämän tae. Valtioiden velvollisuus on suojata sitä". Se ei ole kuitenkaan ainoastaan valtion, vaan meidän kaikkien, niin kansalaisten kuin yritystenkin velvollisuus sekä suojata että myös kehittää sitä.

Toivotan Hyvää musiikin päivää ja Jean Sibeliuksen syntymäpäivää teille kaikille.

*Martti Enäjärvi
klubin kunniapuheenjohtaja*

JÄNISJAHTIA ja kaunista

”Tukikohdan” nuotion loimun takaa koitti tupsukorva hiipiä huomaamatta.

Perinteinen Klubin jänisjahti kokosi perjantaina 13.12.2013 jälleen innokkaita metsämiehiä reippaan ulkoilma- ja maaharrastuksen pariin. Usein epäonnenpäiväksi mielletty ajankohta ei innokkaita jahtimiehiä karkoittanut ja niinpä parikymmenhenkinen joukko oli saapunut koolle Nummi-Pusulan Leppäkorpeen, jossa osallistujat jaettiin ryhmiin ja ryhmät sitten kartan osoittamille passipaikoille. Koiriakin oli useampia saatu mukaan.

■ ■ Erittäin sateinen ja lämmin syksy vaikutti taittuneen ja upea alkutalven päivä heli metsästäjiä pikkuisen pakkasen poskipäitä puraistessa. Juurikaan parempia puitteita jahdille tuskin olisi voinut toivoa.

”Ryhmä Kettunen” siirtyi ajoneuvoin osoitetun alueen pääpiirteiseen maastoon tavoitteenaan paitsi nauttia kauniista päivästä, saada myös saalista. Kyllähän se olisi vakuuttavampaa mennä kotiin kun olisi padantäytettä tuomisena. Ensitöiksemme valitsimme alueeltamme sopivan paikan nuotiolle, jonka ympärille tukikohta voitaisiin rakentaa ja tulella makkarat paistaa. Eihän sitä nyt tyhjällä vatsalla kukaan jäniksiä jahtaa. Koiramies Kosunen lähetettiin partioon tutkimaan aluetta. Mahtaisiko kartan perusteella lupaavaksi todetulta alueelta löytyä tuoreita jälkiä? Ainakin maan hennosti paikoin peittävä lumi olisi avuksi.

Maapuita ja vähän vanhaa tervaskantoakin löytyi mukavasti ja kuivista kuusen alaoksisista sytykettä. Pian jo ensi lieskat nuolivat märehköjä puita ja tunnelma oli korkealla. Tuleen tuijottamisen kuitenkin katkaisi terävä kuiskaus: ”Jänis! Tuolla menee jänis!”. Katselin kun kaveri osoitti nuotion yli kädelään ja tapaili asettaan. ”Niin varmaan” – ajattelin. ”Tottahan se jänis tähän nuotiolle kävelee” ja jatkoin tulen rakentamista. ”No kyllä siellä menee jänis.

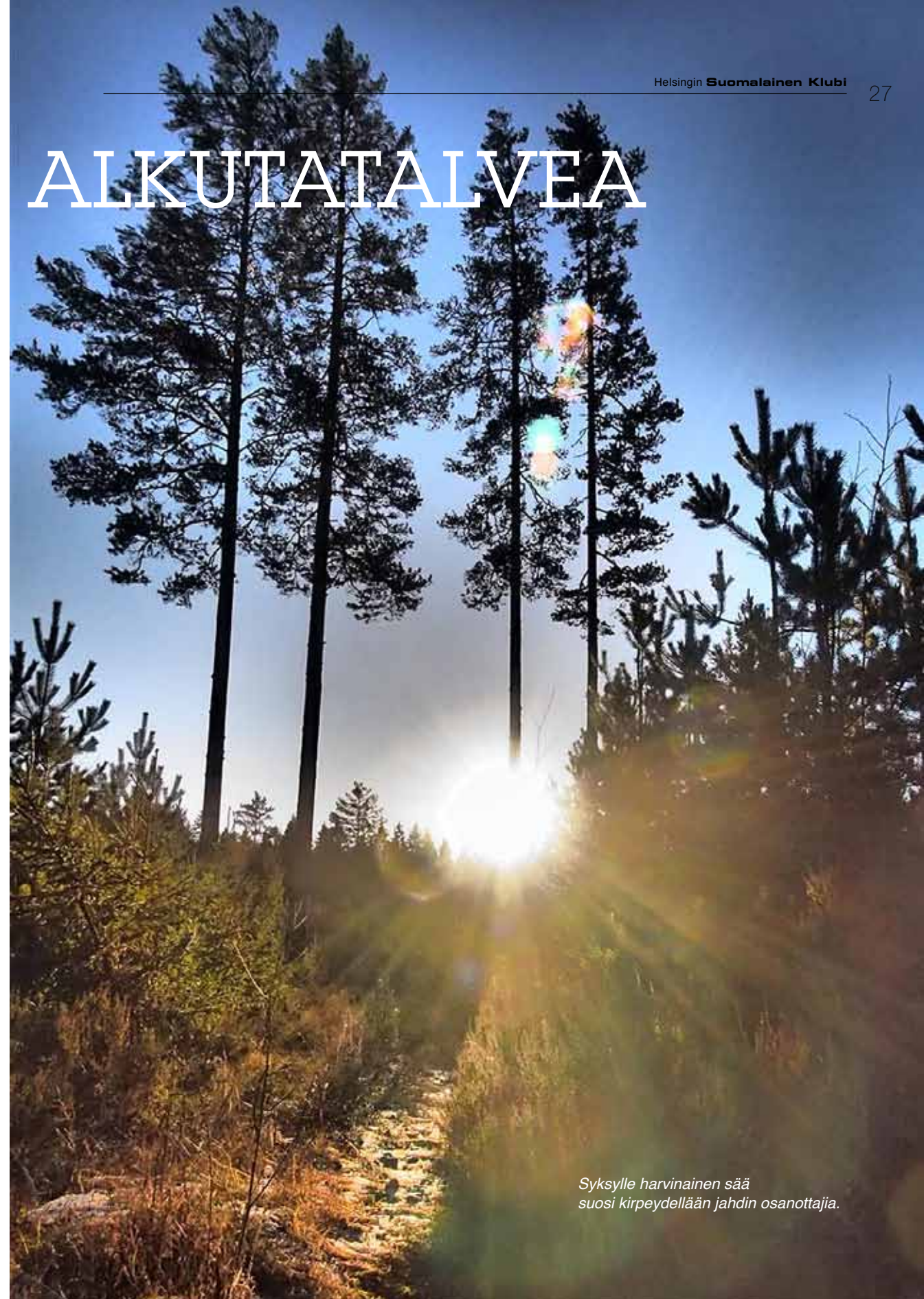
Kato nyt!” hihkaisi kaverini jo asetta pidellen. Käännyin ympäri omaan haulikkooni tarttuen ja näin valkean tupsuhännän vilahtavan puun taakse piiloon muutamankymmen metrin päässä nuotiostamme.

Maapuita ja vähän vanhaa tervaskantoakin löytyi mukavasti ja kuivista kuusen alaoksisista sytykettä. Pian jo ensi lieskat nuolivat märehköjä puita ja tunnelma oli korkealla.

Nopeasti ”tukikohtaan” jäänyt ryhmä hajaantui ja lähti varovasti hiipien katsomaan jos se tupsukorva saataisiin ylös minne ikinä oli mennytkin. Monenmoista koukkausta ja ketunlenkkiä veivattiin mutta ei antautunut hitaasti tallustellut pupu piilostaan ylös. Palasimme tulille ja soitimme koiramiehelle: ”Joo, tuletko käväseen sen Ronjan kanssa jos ei ole kummempia menossa...niin, makkarat ajateltiin sulle paistaa kun on varmaan jo nälkäkin”. Arto saapui paikalle pikapuolin ja totesi ettei ollut juuri edes jälkiä nähnyt.

”No kun olet sen makkaran riipinyt ääntä kohti niin laittapa koira nuuhkimaan tuosta nuotion takaa.” totesimme. Siitä

ALKUTALVEA

Syksyille harvinainen sää suosi kirpeydellään jahdin osanottajia.

Vaikka aluetta haravoitiin tarkasti miesvoimin ja koiran kanssa pitkälle iltapäivään, ei muuta saalista kuitenkaan pyyntimiehille Tapiolta herunut.

Ryhmä Kettusen jäsenet ikäjärjestyksessä oikealta vasemmalle: Ossi Kettunen, Arto Kosunen ja Mikko Saastamoinen. Kuvasta puuttuu jutun kirjoittaja ja kuvaaja Janne Paananen. Lisäksi mukana jahdin ratkaiseva elementti, dreeveri Ronja.

Koiramies Kosunen ja koiransa Ronja.

kun se jänis juurikin tallusti. Tilanteen selitettyämme jaettiin passit ja Ronja laitettiin jäljelle jonka se heti löysi. Muutama haukahdus ja terävä pamaus viestivät että saalista taidettiin kotiinviemisiksi saada. Pian Arto kantoikin jo todella komean kokoista tupsukorvaa näyttille. Tunnelma oli korkealla. Ryhmämme ei jahtimenestyksestä

innostuneena malttanut edes lähteä sovitulle kokoontumispaikalle eväitä syömään vaan vähä valoisa aika päätettiin käyttää tehokkaasti ja jatkaa metsästystä.

Vaikka aluetta haravoitiin tarkasti miesvoimin ja koiran kanssa pitkälle iltapäivään, ei muuta saalista kuitenkaan pyyntimiehille Tapiolta herunut.

Liekö sitten ollutkaan muita yksilöitä niillä kulmin ollenkaan. Hyvillä mielin päivä kuitenkin paketoitiin ja todettiin että tullaan jahtiin taas ensi vuonna uudelleen – ja mielellään koiran kanssa tietenkin. Vaikka olimme käytännössä kävelleet melkein tuon saadun tupsukorvan yli, ei sitä saatu liikkeelle ilman koiraa.

Ohiajaneilta Klubiveljiltä kuultiin juuri ennen kotiinlähtöä että toinekin porukka oli nappanut saalista – ymmärsimme että rusakon. Päivä oli siis paitsi kaunis, myös saaliin kannalta kohtuullisen antoisa. Niin ja tulihan sitä tietysti saaliksi myös muutamia hienoja valokuvia ja rutkalti sitä aina arvokasta kokemusta.

*Ryhmä Kettusen puolesta
Janne Paananen*

Päivän saalis nostettiin turvaan kuusen kuiville oksille.

Esikoiskirja neljäntoista romaanin jälkeen

Klubin puheenjohtaja Johannes Koroma saa omistuskirjoituksen kirjailija Jari Tervon kirjaan.

Romaani on realistinen kirja, se kuvaa tunnistettavaa maailmaa, lukija näkee, että näin on ollut tai ainakin on voinut olla. Tarkkoja, kirkkaita havaintoja. Tove Janssonin maailma on todellinen, vaikka muumeja ei tulekaan kadulla vastaan. Muistelmakirjallisuutta sen sijaan on typerää väittää tietokirjallisuudeksi. On surrealistista huumoria väittää tosiksi muistamia keskusteluja vuodelta 1928. Paremmat muistelmat tekee, kun hyväksyy ne kaunokirjallisuudeksi. Ammattiyhdistysliikkeen historiikit, esimerkiksi, ovat täyttä fiktiota.

■ Puhuja on kirjailija Jari Tervo, ja Klubin kirjailian 13.1. varsinaisena aiheena oli hänen tuorein kirjansa Esikoinen. Se on sukuromaani, jonka tapahtumat sijoittuvat kesään 1972, pääasiassa Rovaniemelle. Minähenkilö on alkavaa murrosikänsä elävä koulupoika, jonka nimeksi ohimennen paljastuu Jari, mutta tästä ei pidä tehdä oikopäistä johtopäätöstä eikä kuvitella, että tämä tieto avaa romaanin. Neljätoista romaania (ynnä muuta) julkaistuaan Tervo palaa nuoruutensa Rovaniemelle, sodan vielä varjosta-

miin vuosiin, jona me silloin jo kuvittelimme elävämme syvän rauhan aikaa.

Suvun perinne on kommunistinen, eikä maalausurakoitsija-isä näe asiassa ristiriitaa muussa mielessä kuin siinä, että asiakkaita ei saa suututtaa eikä tilauksia menettää. Maalaisliittolaisessa ympäristössä ei ole helppoa pitää pintaansa. Äiti on Petsamosta: hän ei puhu kommunismista, vallankumouksesta sitäkin mieluummin. Sukuun kuuluu tuuriuoppoja setiä ja enoja, Aune-täti joka toisessa mielentodellisuudessaan elää

1600-luvun noidan elämää, aikaa, jolloin noitauskko oli murtumassa alkavan valistuksen tieltä ja jolloin Aune joutui ponnistelemaan pitääkseen kiinni noitaminuutensa uskottavuudesta. Perheen isoäiti puolestaan on elänyt elämänsä draaman piikatyttönä vallankumousvuoden 1917 Espoossa ja Katajanokalla; hänen suuri rakkautensa oli linnoitustyömaan hunghuusi-työmies.

Näistä moninaisista aineksista muodostuu, Tervon tuttuun tapaan, lukijan luottavaisuutta koettelevia kohtauksia ja käännteitä. Tervo harrastaa herjoja ja paradokseja, lyö läskiksi ja antaa ymmärtää, ettei asian vakavuus ja traagisuus sillä poistunut.

Mikä on todellisuuden-tajuista, mikä ei

- Päiväkirja on tämän romaanin oikea muoto, Tervo sanoi.
- Olen aiemmin käyttänyt oppineita, satiirisia kertojia, etäännyttänyt. Nyt on asialla naiivi, vilpitön, innostunut poika. Tämän päivän valossa hölmö. Mutta ajatelkaa ihmistä, joka ilman ympäristön- ja elämäkokemuksen tuomia ennakkoluuloja tekee havaintojaan: Jos villi-ihminen Afrikasta tulee ja havaitsee, että ihmiset täällä kunnioittavasti keräävät koirien jätökset kadulta, hän välttämättä päättelee, että koirat ovat täällä päälliköitä. Tässä on kyse valitusta kerrontastrategiasta.

- Aune täti on hullu, jota hoidellaan lääkkeillä. Mutta kuka on hullu? Arvelemme hulluksi miestä, joka kadulla puhelee lyhtypylvälle, mutta kotiin tulamme itse puhumme koiralle ja tapaamme vaimon, joka juuri on puhellut kukille.

Tervo kuuluu niihin kirjailijoihin, jotka elävät tarinoista. Tervo kertoo miehestä, joka rahanuudistuksen aikaan nikkaroi puulaatikon, jossa oli katkaisin ja punainen ja vihreä valo. Hän kiersi pohjoisen taloissa tunnistamassa oikeat setelit vääristä valon avulla, takavarikoi vääriksi toteamansa ja antoi niistä kuitin. Suomen Pankin korvauksia vääristä seteleistä odotellaan yhä. Tervo kertoo sedästä, joka (ravintola)tuurilta palatessaan piilotteli jäljelle jääneitä seteleitä pihan eri paikkoihin, suojaan vaimoltaan, ja kun havaitsi tämän tarkkailevan, kyykisteli myös hämäyksen vuoksi. Kaikkea rahaa ei löydetty. Kuinka onkin, että niin moni ironinen tarina kansallisessa perinteesämme (myös Veijo Merellä!) liittyy omaisuusarvoihin?

Tervo kutoo tarinaan nyt jo unohtuneen rovaniemeläisen sanomalehti uutisen laupiaasta budhalaislääkäristä, jonka tiedettiin palanneen Sri Lankaan isänmaallisista syistä mutta joka paljastuu naissankariksi ja löytyy mustasukkaisuusdraaman jälkeen haudattuna kotinsa ruusupenkkiin. Ohi kulkenut setä on humalapäissään kertonut

kaiken näkemänsä poliisille eikä selvänä muista mitään.

Kirjailijan moraali

Minähenkilö, ilmeinen kirjailijanalku, varastaa Aune-tädin lääkkeet saadakseen tämän kertomaan 1600-luvun noitadraamansa lopun. Kertookin. Tragedia seuraa sekä vuonna 1677 että 1972.

Aikataso murtuu, kun poika Jari hetken elää itsekin vuotta 1677. Hänenkin mielensä järkkyy. Ei se ole helppoa.

- Pitääkö rakastaa enemmän ihmisiä vai tarinoita? Tämä kysymys on minulla vieläkin vastaamatta, Tervo sanoo.

- Minä kuvaan arkielämää vuonna 1972. Minkä muistan, sen sijoitan vuoteen 1972. Niinkuin minä muistan, ette te.

Tervo muistaa hyvin. "[Virolaista borssikeittoa] myytiin paksussa lasipurkissa ja sen metallikansi oli valssattu niin tiukkaan kiinni ettei sitä meillä uskallettu antaa isän avattavaksi.

Borssi oli violetinpunaista ja maistui hyvältä, mutta näytti pahalta. Sen päällä lillui iso kimpale steariinia, joka paljastui läskiksi. Kun se sulii, sitä söi kun ei asiaa miettinyt."

Miten teillä avattiin virolainen borssipurkki 1960 - 70-luvuilla?

Yrjö Larmola
Kuva: Veikko Hannula

Voiko johtamista opettaa?

Illan panelistit yhteiskuvassa. Kuva: Jarmo Heinonen.

Klubilla järjestettiin tammi-kuussa paljon keskustelua ja mielenkiintoa herättänyt paneelikeskustelu kansallisesti ajankohtainen ja merkittävästä aiheesta. Keskeisiä kysymyksiä olivat: voiko johtamista opettaa ja toisaalta jos voi niin miksi oppiminen on tärkeää ja mitä tarvitaan oppimiseen?

■ Panelisteina oli kokenut joukko henkilöitä liike-elämästä: Executive Coach Tiina Hellgrénillä on pitkä kokemus johtamistyöstä. Petri Malmelin on muutoshankkeita toteuttavan Midagon Oy:n perustaja. Senior Vice President Petri Miettinen puolestaan vastaa Tikkurila Oyj:n toimitusketjun, oston sekä turvallisuuden johtamisesta. Klubiveli Lasse Laaksonen on

syventynyt sotahistoriapedagogiikkaan ja johtamiseen vieraillevana tutkijana Yhdysvaltojen sotilasakatemiassa West Pointissa.

Paneelissa todettiin, että opettaminen lähtee liikkeelle motivaatiosta oppia. Suomalaiset ovat erittäin osaavia management-taidoissa, jotka käsittävät systeemiä hallitsevan toiminnan: järjestelmän, rakenteen,

tekniikan, työkalut, prosessit ja mittarit. Sen sijaan meillä krooninen puute leadership-osaamisesta, joka on ihmisten kanssa tapahtuvaa toimintaa tietoisuuden, visioinnin, ajattelun, kehittymisen, kommunikaation, oppimisen, motivoinnin ja vuorovaikutuksen parissa. Molempia johtamisen taitoja voi oppia siinä missä koulussa laskemisen lisäksi kielenkäyttö on avuksi.

Leadership on monelle johtajalle käsitteenä tuttu, mutta sovellus arkeen on toteuttamatta. Liian moni katsoo maailmaa Excelin läpi, ihmiset sivuttaen. Huonon johtamisen johdosta julkinen sektori on kriisissä ja yrityksissä ei tapahdu riittävästi kansainvälisesti kilpailukykyistä uudistumista.

Panelistit olivat yksimielisiä oppimisen merkityksestä: Einteinisiä siteeraten ongelmat eivät ratkea sillä ajattelulla, jolla ne luotiin. Johtajana kehittyminen ja itsensä haastaminen on otettava jokaisen johtajan asenteeksi ja osaksi päivärutiineja. Op-

piminen on oivaltamista siinä missä muutos edellyttää muutumista muutoksen keskellä tässä ajassa. Motivaation lisäksi oppimiseen tarvitaan läsnäoloa, fokusta, omaa ajattelua sekä tunnekokemuksia opittavasta asiasta. Opittavat kokonaisuudet on tarjoiltava riittävän pienissä kokonaisuuksissa.

Oli ilo olla mahdollistamassa ajankohtaisen aiheen ympärillä käytävää keskustelua, johon asiantuntevat klubiveljet ottivat aktiivisesti osaa alusta alkaen.

Jani von Zansen

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittiölaitteiden ja kylmäkalusteiden huolto pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Puhe Helsingin Suomalaisen Klubin merkkipäiväillallisella

■ ■ Kunnioitetut sotiemme veteraanit, tammenlehvämiehet. Hyvät senioriklubiveljet. Jalkaväenkenraali Adolf Ehrnrooth tuli kerran viimeisinä elinvuosinaan Haminaan, Reserviupseerikouluun, upseerioppilaiden ylentämistilaisuuteen. Rollaattoriaan työntäen hän astui arvokkaasti eteenpäin Maneesin loivaa keskikäytävää. Käytävän keskivaiheilla hän pysähtyi ja tuttuun tapaan päättää nyökyttäen kumarsi ensin vasemmalle ja sitten oikealle ja sanoi: ”Upseerikokelaat, minä kunnioitan teitä läsnäolollani”. Näin hän todellakin vilpittömästi teki matkustaessaan kotoaan Turusta toiselle puolelle Etelä-Suomea osallistumaan juuri tähän, häntä yli 70 vuotta nuorempien varusmiesten juhlatilaisuuteen. Kunnioitetut tammenlehvän klubiveljet, me senioriklubiveljet kunnioitamme teitä tänään osallistumalla tähän yhteiseen merkkipäiväjuhlailltamme.

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 70 vuotta jatkosodan viimeisistä, ratkaisevista torjuntataisteluista. Teidät, ollessanne nuorukaisia, vihollinen pakotti teidät tarttumaan äärimmäiseen keinoon, aseisiin, turvataksenne isänmaan vapautta, puolustamaan kaikkea mitä siihen kuuluu tänäänkin, kotejamme, perheitämme, lapsiamme, kansamme perinteisiä tapoja, kulttuuria. Teitte aikanne

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 70 vuotta jatkosodan viimeisistä, ratkaisevista torjuntataisteluista. Teidät, ollessanne nuorukaisia, vihollinen pakotti teidät tarttumaan äärimmäiseen keinoon, aseisiin, turvataksenne isänmaan vapautta, puolustamaan kaikkea mitä siihen kuuluu tänäänkin, kotejamme, perheitämme, lapsiamme, kansamme perinteisiä tapoja, kulttuuria.

suurimman kulttuuriteon. Jos nykypäivänä sanotaan kulttuuriksi vanhan arvorakennuksen seinien suttaamisen tai törkeyksien lateleminen teatterilavalla, teidän tekonne ja saavutuksenne ovat aivan toisella, inhimillisesti korkeimmalla tasolla. Me 30- ja 40-luvuilla syntyneet sanomme joskus itseämme puolileikkisästi kylmän sodan veteraaneiksi. Sillä emme tarkoita vähimmäskään määrin väheksyä veteraanisukupolven tekoja. Ehkä vain haluamme kuvata tällä eri ikäluokkien ponnistelujen jatkuvuutta isänmaan palveluksessa. Joitakin vuosia sitten RUK:n oppilas, joka toimitti kurssinsa kursijulkaisua, halusi haastatella minua miltä tuntui olla omana aikanamme RUK:ssa oppilaana silloin, kun oli tuo kylmä sota. Kysymys hätkähdytti minua. Kerroin sitten hänelle että me, silloiset upseerioppilaat, kuten kaikki muutkin ikäluokkiemme nuorukaiset, olimme kaikki syntyneet joko ennen Suomen sotia tai niiden aikana, kurssin nuorimatkin viimeistään Lapin sodan aikana. Varmasti lähes kaikkien meidän isät sekä äiditkin olivat osallistuneet sotilaina tai ainakin kotirintamalla isänmaan puolustamiseen. Koko nuoruutemme oli vielä siirtymistä sodan ajasta arkielämään, jota varjosti tuo kylmä sota ja jopa uuden maailmansodan uhka. Emme muuta olleet siihen

saakka kokeneetkaan. Nuoren upseerioppilaan kysymys oli varsin opettavainen. Nuorille sukupolville ei veteraanien työ, uhraukset ja saavutukset välttämättä enää ole itsestään selviä asioita. He näkevät tiedostusvälinen kautta jatkuvasti maailmalta kuvia erilaisista sodista ja väkivallan teoista. Se mistä puolustussodissamme syineen, tapahtumineen ja seurauksineen oli kyse, jää ilman perusteltua ja selvityksiä monelle nuorelle ehkä vain in irrallisiksi tapahtumiksi. Pari viikkoa sitten oli Helsingin sanomissa haastateltu artikkeli Lahden kaupungissa asuvista viipurilaisista evakoista. Siinä Viipurissa ennen sotia syntynyt evakkomies kertoi miten häneltä oli nuori kadetti kysynyt oletko ryssä, kun olet syntynyt Viipurissa. Historiaton muus on vakavaa jos se on kovin vallitsevaa nuorisossamme. Osaltaan sitä varmaan ruokkii nuorempien ikäluokkien ja sukupolvien keskuudessa valitettavan yleinen, pinnallinen historian ja tapahtumien ymmärrys joka ilmenee esimerkiksi siinä, että sellaisia kirjallisuutemme merkittäviä romaaneja kuten Täällä Pohjantähden alla sekä Tuntematonta Sotilasta pidetään historiadokumentteina, faktateoksina.

Viime aikoina on tullut erityisen muodikkaaksi aiemmin vankkoina tutkijoina tunnettujen julkaisijoiden toimesta tapahtu-

va sotiemme aikaisten kansakuntamme johtajien toimien ja päätösten arvostelu, jopa heidän virheidensä tarkoitushakuinen etsiminen tai suorastaan keksiminen. Erityisenä kohteena on ollut yleisön äänestyksessäkin suurimmaksi suomalaiseksi äänestetty Suomen Marsalkka Mannerheim. Pääsääntöisesti ei näiden uuden totuuden etsijöiden toimesta ole tuotu kuitenkaan esille mitään mainittavaa tutkimusaineistoa tai tietoa, jota ei jo vuosikymmenet sitten ole ollut tiedossa ja julkistettuna. Nyt kun käytössä on ollut arkistotietoa myös silloisen vihollisen suunnitelmista ja toimista, on helppo jälkepäin rakentaa ajatusmallit siitä, miten silloin olisi pitänyt toimia ja että näitä ja näitä virheitä tehtiin. Jo aikanaan Rooman senaattori Marius Porcius Cato sanoi että on vaikea toimia yhtenä aikana ja tulla arvioiduksi toisena aikakautena, varsikaan kun ei ole enää itseään puolustamassa.

Osuvimman arvion sotiemme aikaisten kansakuntamme johtajien toimista antoi presidentti Mauno Koivisto parikymmentä vuotta sitten kansalaisjuhlassa Finlandia-talossa sanoessaan että hän ymmärtämyksensä mukaan Suomen johtohenkilöt tekivät sotiemme aikana oikeita ratkaisuja niiden tietojen perusteella joita heillä oli silloin käytössään. Presidentti Koivisto oli kokenut jatko-

sodan rivimiehen perspektiivistä ja muu näkötasanteensa onkin kaikille tunnettua. Koirat haukkuvat, karavaani kulkee, vanha arabialainen sanalasku. Puutumatta enempiä näiden uusarvostelijoiden Mannerheimiin kohdistamiin virheiden yksityiskohtiin, tuli mieleen anekdootti sodan ajalta, liekö totta tai ei; kun Marsalkalla ja päämajoitustimestari Airolla oli ollut joitain sananvaihtoa asioista, oli Marsalkka tuhahtanut Airoille että kumpiko meistä tätä sotaa johtaa, Airo oli vastannut että herra Marsalkka johtaa sotaa, minä johdan operaatioita. Uus-tutkimuskenttää on tahtoville siis vielä paljon jäljellä.

Oli miten oli, tärkeintä tässä sotiemme ja sen veteraanien teoissa ja saavutuksissa on lopputulos. Vaikeana talvena ja keväällä 1944, kun Suomi oli torjunut vihollisen asettaman ehdoita antautumisvaatimuksen, kerrotaan Molotovin sanoneen, että virolaiset kuljetetaan Siperiaan mutta nuo uppinkaisset suomalaiset saavat kävellä sinne. Saatujen tietojen valossa teidän, tammenlehvämiehet ja naiset, tekonne ja saavutuksenne nousevat vielä korkeammalle tasolle. Ilman vuoden 1944 torjuntavoittoja aiemmin todetut uusarvioijat eivät olisi tänään tekemässä tutkimuksiaan eikä tuskin kukaan, ei veteraaneista eikä meistä nuorimmista tänään paikalla olevista olisi tänään

Niin paljon olemme saaneet tietoa silloisen vihollisen arkistoista suomalaisille varatusta Katynin –suunnitelmasta.

täällä. Niin paljon olemme saaneet tietoa silloisen vihollisen arkistoista suomalaisille varatusta Katynin –suunnitelmasta.

Meille 50 -ja 60 luvun alun varusmiehille tuli tutuksi jokaiselle annettu sotilaan käsikirja, Taistelijan Opas. Siinä oli asiatiendon lomassa hauskoja mutta vakavan sisällön sanontoja karikatyyripiirroksin höystettynä iskulauseet, kuten; ” Äl yli päästä perhanaa...Hurtti huumori ratkaisee kiperätkin tilanteet Puolustus on suomalaisen jyykkäniskan leipälaji.” Ne olivat sodan kokeneiden miesten oivallista psykologiaa, vailla vierasmaalaista ja vieraskielistä tieteistemppuulua jota nykyisin nähdään paljon. Se iski ja iskee edelleen suomalaisen miehen tajuntaan. Muistamme myös kuinka alikersantti Antti Rokka piti tästä samasta oppitunnin sotamies Lampiselle talvitaiseluissa Syvärin takana. Kun Lampinen, huomattuaan Rokan saaneen raapaisun vihollisen luodista ja hetkeksi herkesi tulluttamasta konepistoolillaan, aikoi livistää asemastaan, Rokka nappasi Lampisen jalasta kääntäen takaisin poteron pohjalle ja sanoi: ” Mihin sie mää? Mie luulin jot sie olit lähös johokii.... Katsoha sie.Tää asja on näi, jos sie lähet juoksemaa, nii sie saat juossa Pohjalahel saakka ,kyl hää tulloo peräs, älä yhtää eppäile. Mut jos sie pysyt paikoilllas etkä lähe hitolkaa, nii mitä hää tekköö, et sie so-

vi häne kansaa sammaa monttuu. Se on tään puolustussovan ratekia. Muuta viisautta siin ei ooo, eikä tule”. Sama oli mieli jo ruotumies Hutigilla, Hurtti – Ukolla, Suomen Sodassa, kun hän nuotiolla toteamaan nuoremille soturiveljilleen, että ” paras keino paon vasteheksi on pysymineen paikallaan, ken sen tempun oikein oivaltaa, kaikki juoksemiset jättää saa.”

Kunnioitetut tammenlelväveljet, hyvät senioriklubiveljet, Fredrik Suuri sanoi vastustajistaan; ” graniittia he eivät pysty murtamaan”. Näin sanomme mekin. Suomen Marsalkka Carl Gustav Mannerheim ratsastaa ja tulee aina ratsastamaan murtumattoman graniittipaatusa päällä.

Onnittelten teitä Helsingin Suomalaisen Klubin ja omasta puolestani viimevuotisen merkkipäivänne johdosta ja toivotan onnea ja kaikkea hyvää edelleen sekä hauskaa iltaa. Kiitos

Heikki Hult

Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiön Ruokakulttuuripalkinto on jaettu ensimmäisen kerran. Ruokakulttuurin 10 000 euron ” Finlandia-palkinnon” sai ruokakirjailija ja ruokatoimittaja Anna-Maija Tantt. Palkinto jaettiin Suomalaisesta Ruokakulttuurirahastosta jonka peruspääoman on lahjoittanut Heikki Tavela.

■ ■ Palkinnonsaajan valitsivat Helsingin Yliopiston ruokakulttuuriprofessori Johanna Mäkelä, ravintoiltoitsija Pekka Terävä, toimitusjohtaja Ari Larnemaa ja klubin säätiön varapuheenjohtaja Jarmo Pekkala. Palkinto jaettiin suomalaisen ruokakulttuurin edistämiseksi tehdystä elämäntyöstä. Palkinnon luovuttivat Anna-Maija Tanttulle Helsingin Suomalaisen Klubin säätiön puheenjohtaja Johannes Koroma ja professori Johanna Mäkelä.

Professori Mäkelä perusteli valintaa Anna-Maija Tanttun laajalla kirjallisella tuotannolla, jossa johtavan ajatuksena on ollut suomalaisen ruokakulttuurin makumaailman esittely. Oman teoksensa ovat saaneet mm. monet vedenantimet: lohi, silakka, ravut sekä muut äyriäiset ja simpukat. Hän ei ole kirjoittanut vain suomalaiselle yleisölle, vaan kirjoja on jo 1970-luvulta alkaen ilmestynyt myös kansainväliselle lukijakunnalle. Monissa hänen

Ensimmäinen Ruokakulttuuripalkinto jaettiin Klubilla

Anna-Maija Tantt on tullut tutuksi lehtien lukijoille, Uuden Suomen ja Glorian sivuilla, hän oli perustamassa ruokatoimittajien yhdistystä ja toimi pitkään Suomen Gastronomien Seuran puheenjohtajana.

keittokirjoissa käsitellään ruuan valmistuksen ohella suomalaista kulttuurihistoriaa. Anna-Maija Tantt on tullut tutuksi lehtien lukijoille, Uuden Suomen ja Glorian sivuilla, hän oli perustamassa ruokatoimittajien yhdistystä ja toimi pitkään Suomen Gastronomien Seuran puheenjohtajana ja on seuran kunniapuheenjohtaja.

Palkinto tullaan jakamaan vuosittainen henkilölle tai henkilölle, jotka ovat edistäneet merkittävällä tavalla suomalaista ruokakulttuuria vaikuttajina, kouluttajina tai omassa työssään ravintola-alalla.

Puheenjohtaja Koroma kiitti sitä, että klubin pitkäaikainen jäsen, viime vuosina klubin ravintolajaoston puheenjohta-

jana toiminut ja viime kesänä edesmennyt pääkonsuli Heikki Tavela valitsi Helsingin Suomalaisen Klubin ja sen Säätiön lahjoituksensa kohteeksi ja palkinnon jakajaksi. Heikki Tavela oli maamme tunnetuimpia gastronomieja ja suomalaisen ruokakulttuurin vaalijoita, joka tuki elämänsä aikana monin tavoin. kannustaen, opastaen ja arvostellen keittiötaitojen kehittämistä. Moni tunnetuimmista ja menestyneimmistä keittiömestareistamme saattoi hänen taloudellisella tuellaan tai henkilökohtaisilla suhteillaan päästä täydentämään osaamistaan maailman tunnetuimpiin keittiöihin.”

Klubilla tiedettiin hyvin, että Heikki Tavela osasi vaatia ja

vaalia oikeaoppisesti valmistettua ruokaa, olipa sitten kyse yksinkertaisista suomalaisista perinneruuista tai vaativista kansainvälisesti tunnetuista klassisista ruokalajeista. Hän paneutui ruuan valmistamiseen ja hänen persoonallinen tapansa kiittää onnistuneita ruuan valmistajia tunnettiin samalla tavalla kuin hänen määrittelemänsä ainoa oikea rapujen keittoresepti tai läskisoosin valmistustapa.

”Arvostamme suuresti sitä, että Heikki Tavela osoitti ainutlaatuista luottamusta Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiölle ja halusi, että tämä palkinto nimitetään Helsingin Suomalaisen Klubin Ruokakulttuuripalkinnoksi. Hänen tavoitteensa oli osoittaa ruokakulttuurin merkitys tärkeänä kulttuurialana ja nostaa sen arvostusta. Uskon, että hän on siinä myös onnistunut”, Johannes Koroma arvioi palkintogaalassa.

Palkintosumman lisäksi ravintoloitsijat Mia Makkonen ja Petri Karhu luovuttivat Anna-Maija Tanttulle Kristian Krokforsin teoksen.

Toimitus

Lapin herkkuja ja tarinoita

Klubin gastronomisen kerhon järjestämä gourmet-ilta keskiviikkona 29.1. veti salin täyteen hyvää ruokaa sekä juomaa että seuraa arvostavia klubilaisia kumppaneineen. Yhteensä väkeä oli paikalla lähes sata.

■ ■ Gastronomisen kerhon puheenjohtajan Jorma Hämäläisen tervetuliaissanojen jälkeen Miia Makkonen esitteli illan ”Pohjoisen herkut” -menyyn.

Alkuruokana numero yksi tarjottiin enontekiöläisistä riekkoista valmistettua riekkolientä tattipasteijan kanssa. Toisena alkuruokana oli tattariblini maatenmädin ja asiaankuuluvien tykötärpeiden kera.

Juhlakansan selviydyttyä alkuruuista vuoroon tuli yön yli ylikypsäksi haudutettu poronpotka puikulaperunamuusin ja puolukkakastikkeen kanssa. Komean aterian kruunasi appelsiiniyllätys, joka oli koverrettuun appelsiiniin puolikkaaseen laitettu jäätelöpallo paahdetun marengin piilottamana.

Alkuruokien ja pääruuan välissä Panu Tikka puhui sekä asiantuntevasti että mukaansatempaavasti Lapin herkuista illan menyytä seurailleen. Riekkko on hänen mukaansa valmistettava nopeasti ja jätettävä mielellään roseeksi. Madekin on Lapin kala, jonka paikalliset tosin heittävät pois korppien ruuaksi. Pientä madetta voi saada jopa 500 metrin korkeudella olevista

suoperäisistä tunturijärvistä.

Nykyisin Lapista saa erinomaisen laadukasta poroa ja erilaisia hyviä porotuotteita. Uusimpana näistä Panu Tikka mainitsi espanjalaistyypisen porochorizon.

Kuulijoille opetettiin myös puikuloiden keittämisen vaikea taito. Panu kertoi kuulijoille lisäksi, että Lappi on aivan erinomainen sienestämisaika, jossa madot eivät ole riesana toisin kuin etelässä. Hyvänä sienivuonna saa tosin juosta kilpaa porojen kanssa, jotka syövät sieniä vähintään yhtä mielellään kuin ihmiset.

Puolukka sai puheessa ansaitsemansa arvostuksen samoin kuin karpalot ja kaarnikat eli variksenmarjat. Monien yllätyksesi lakka ei sen sijaan noussut samalle korkealle tasolle. Appelsiinitkin Panu sai tarinaansa mukaan. Hän ihmetteli retkeilijöitä, jotka jaksavat kantaa kokonaiset appelsiinit kairaani, mutta eivät kuoria takaisin.

Illan taiteellisesta puolesta vastasi musiikkitieteen maisteri, laulaja-viulisti Camilla Bäckman, jota säesti Mikko Posti kitaralla.

Hieno ateria, hyvät viinit, erinomainen palvelu ja upea

KUVITUS SCANSTOCKPHOTO

ohjelma nostivat tunnelman kattoon. Välillä lähestyttiin jopa rapujuhlien tyylistä riehakkuutta. Miia Makkonen ja Petri Karhu joukkoineen ansaitsevat suuret kiitokset loistavasta illasta!

*Teksti Antti Aho
Kuvat: Arto Toivanen ja Scanstockphoto*

Gastronomisen kerhon gourmet illan yleisöä.

Suomen kohtalonvuosi

Kuka "tiesi", että Saksa tulee häviämään toisen maailmansodan? Ja koska? Olisiko muiden pitänyt "tietää"? Eduskunnan? Kansakunnan? Olisiko tullut paniikki? Aselepo syyskuussa 1944 kuitenkin tuli tyrmistyksenä monille.

■ ■ Suomen kohtalonvuodesta 1944 keskustelemassa olivat Klubilla 30.1. ministeri Paavo Rantanen, sotahistorian dosentti Martti Turtola ja eversti, VTT Pekka Visuri. Puhetta johti lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa.

Vesikansa muistutti siitä perusasiasta, ettemme voi arvostella 70 vuotta sitten tehtyjä ratkaisuja nykytietämyksemme valossa. Millaisena nähtiin maailmantilanne helmikuussa 1944, kun Leningradin saarto oli murtunut, mutta Suomen rintamalla elettiin vielä asemasodan vaihetta?

- Mannerheim lakkasi jo vuonna 1942, viimeistään Stalingradin ja Afrikan käänteiden aikaan, uskomasta Saksan voittoon; Ryti arveli vielä alkuvuodesta 44, että ehkä Saksa sentään lyö Neuvostoliiton, mutta ei länsiliittoutuneita, Turtola sanoi. - Tiedustelupäällikkö Aladár Paasonen oletti tuossa vaiheessa, että Saksan läntinen Europa Fortress kestää ja Neuvostoliitto on taivutettavissa sovintorauhaan.

Paavo Rantanen - joka on julkaissut omaelämäkerran ja kaksi historiantutkimusta - to-

Martti Turtola, Paavo Rantanen, Jyrki Vesikansa ja Pekka Visuri.
Kuva: Veikko Hannula.

tesi, että aseman tukaluutta ei Suomessa tiedostettu, aivan sintä piiriä lukuun ottamatta. Rauhanprosessia oli ajettu syysstä 1943. Nestori Kaasalainen sanoi eduskunnassa: "Armeija ja karjalaiset eivät ikinä hyväksy vuoden 1940 rajoja." Stalin taas torjui ehdottomasti ajatuksen vuoden 1939 rajoista.

- Suomessa uskottiin, että Saksa heittää Yhdysvallat mereen, kun ne yrittävät tulla, heitti Vesikansa väliin.

Nahkaa kaupittiin ennen kuin karhu oli kaadettu

Liittoutuneiden johto piti kouksia, joissa jo jaettiin sodanjälkeistä Eurooppaa, Casablancassa tammikuussa 1943, Quebecissa elo-syyskuussa, Moskovassa lokakuussa ja Teheranissa marras-joulukuussa. Yleisperiaate oli, että kaikkien Saksan liittolaisten on antauduttava ehdoilla. Suomessa saatiin asiasta vihiä jo tammikuussa 1943: talvisodan rajat, sotakor-

1944

vaus, Hangon luovutus.

- Yhdysupseeri, kenraali Erfurth kirjoitti päiväkirjaansa, että saksalaiskenraalit eivät luota Mannerheimiin, kertoi Visuri. - Olisiko Airo vaihtoehto? arveltiin. - Itä-Karjalasta oli tullut kiviriippa, Turtola sanoi. Gunnar Rosén kuvaa tutkimuksessaan Itä-Karjalan investointien valtavuutta, työvoimaa, tavaraa. Kalliit linnoitukset. Tunnekysymys? Kunniakysymys? Suur-Suomi. Karjalan valloituksessa oli kaatunut 20 000 miestä,

Talvisodan tappioiden luokkaa. Pantti rauhanneuvotteluja varten? Pekka Visuri ei uskonut pantti-teoriaan. Itä-Karjala tarjosi suomalaisille tilaa operoida. Vetäytymistä oli salassa valmisteltu hyvissä ajoin.

Vesikansa toi esiin Paavo Haavikon väitteen, että Mannerheim tahallaan piti joukkokeskityksiä Maaselän kannaksella houkutellessaan venäläisten päähyökkäyksen Karjalan kannakselle.

- Runoilijan vapautta, kuit-

tasi Visuri. Tuonnempana keskustelussa palattiin joukkojen siirtokysymykseen. Oli onnea, että joukot saatiin siirrettyä junakuljetuksina Kannakselle, niiden joutumatta pommitetuiksi; onnen varaan ei voitu laskea. Eri asia on, että kokemattomien joukkojen taistelu-arvo oli vähäinen.

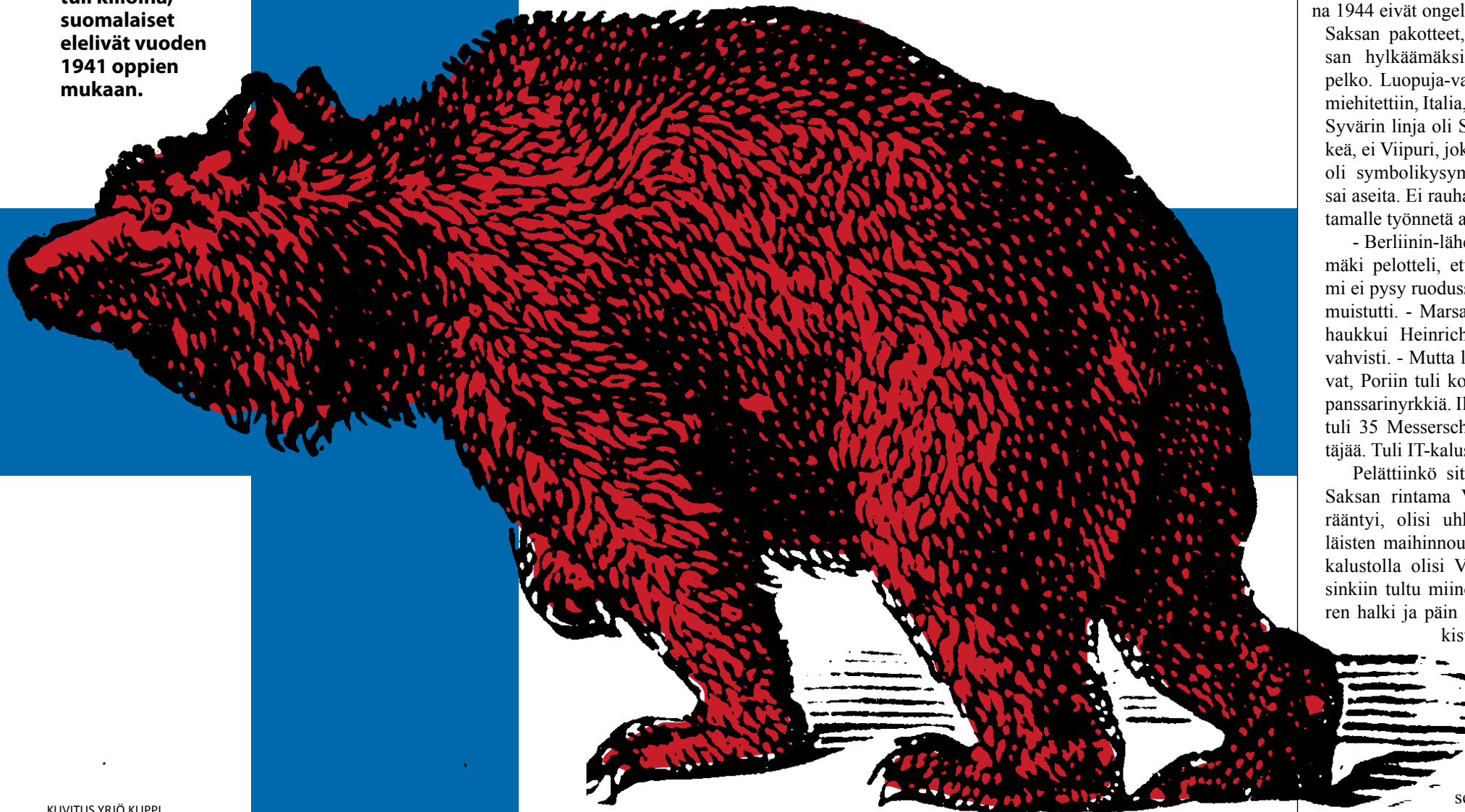
Vesikansa palasi vuoden 1943 rauhantunnusteluihin. Suomen rauhanopposition olemassaolo ja pyrkimykset tunnettiin, myös Ruotsissa ja siis tietysti myös Neuvostoliitossa. - Paasikiven saamat rauhanehdot olivat niin ankarat, että rauhanoppositio tilapäisesti lamaantui, totesi Visuri. Oli odotettu tukea, edes epäsuoraa, Yhdysvalloilta; USA:n näkökulmasta Suomi oli epäkiinnostava.

Terroripommitukset eivät lannistaneet Suomea

Päästiin helmikuun 1944 Helsingin pommituksiin. Turtola referoi Ohto Mannisen tietoa, jonka mukaan Neuvostoliiton kaukoilmavoimien komentaja vakuutti Stalinille, että pommitukset kyllä lamauttavat Suomen ilman maaoperaatioitakin. Päinvastoin kävi, Helsingin ilmapuolustus oli Euroopan mitakaavassa poikkeuksellisen tehokasta. Eduskunta oli sodan jatkamisen kannalla. Hallitus kuitenkin sai valtuudet tavoitella neuvottelukosketusta. Paavo Rantanen vahvisti, että näin oli:

Suomen kohtalonvuosi

Sitten sieltä tultiin, sata kilometriä kymmenessä päivässä. Venäjä oli paljon oppinut Kurskista ja Stalingradista tuli kiiloina, suomalaiset elelivät vuoden 1941 oppien mukaan.

1944

pommitukset lopetettiin, kun oli toivoa neuvotteluista. Neuvottelut eivät kuitenkaan edenneet.

- Saksan rooli tässä vaiheessa? kysyi Vesikansa.

- Tämä on kiistanalainen kysymys, arvioi Visuri. - Vuonna 1944 eivät ongelmana olleet Saksan pakotteet, vaan Saksan hylkäämäksi tuleminen pelko. Luopuja-valtio Unkari miehitetiin, Italia, Romania... Syvälinja oli Saksalle tärkeä, ei Viipuri, joka Suomelle oli symbolikysymys. Suomi sai aseita. Ei rauhalliselle rintamalla työnnetä aseita.

- Berliinin-lähettiläs Kivimäki pelotteli, että jos Suomi ei pysy ruodussa... Turtola muistutti. - Marsalkka Keitel haukkui Heinrichsin, Visuri vahvisti. - Mutta laivat kuljivat, Poriin tuli kolme tuhatta panssarinyrkkiä. Ilmavoimille tuli 35 Messerschmidt-hävittäjää. Tuli IT-kalustoa.

Pelättiinkö sitä, että kun Saksan rintama Virossa perääntyi, olisi uhkana venäläisten mairinnousu? - Millä kalustolla olisi Virossa Helsinkiin tultu miinoitetun meren halki ja päin rannikkotykköstä? Turtola kysyi.

- Saksan ilmavoimat olivat vielä suhteellisen vahvat,

Neuvostoliiton heikot, Visuri arvioi.

- Ruotsin intressissä oli lähialueiden rauhoittaminen, Rantanen totesi. Ruotsi tähdensi USA:lle ja Britannialle, että Suomen itsenäisyyden säilyttäminen oli rauhan ehto.

- Tanner puhui Mikkelin hallituksesta, siitä että Suomea hallittiin Mikkelistä, sanoi Turtola. - Heinrichsin muistilapusta kasvaa toisenlainen Mannerheim. Kun tämä närkästynenä huomautti, ettei ollut nähnyt erästä kirjettä, Heinrichs vastasi, että päämajaan tulee päivittäin kaksi kuorma-autollista paperia. Marsalkka ei ehdi nähdä kaikkea. - Erfurth merkitsi muistiin, että marsalkka neuvoteli kenraaliensa kanssa yhden kerrallaan, muilla kuin hänellä ei ollut kokonaiskuvaa.

Yllättikö Kannaksen hyökkäys?

- Tuliko kesäkuun 44 hyökkäys yllätyksenä? Vesikansa palasi ydinkysymykseen.

- Paasonen tiesi hyvissä ajoin joukkojen keskityksestä Kannakselle, sanoi Turtola. Eversti Valo Nihtilä kävi tarkastuksella ja oli kriittinen. Pääpuolustuslinja oli etulinjassa, olisi pitänyt sijoittaa syvemmälle. Lentotiedustelukuvia oli, mutta ne kiertelivät tykkien tulenjohtueissa eivätkä saapuneet ajoissa päämajaan tai niitä ei siellä noteerattu. Rintamakomentajat

Paasonen tiesi hyvissä ajoin joukkojen keski-tyksestä Kannakselle.

olivat ylimielisiä: Pysäytimme hän me miljoona-armeijan 1940 ja löimme 1941. ”Jättiläiskäärme nosti päätään ja tuijotti, mutta mitään ei tapahtunut.” Sitteen sieltä tultiin, sata kilometriä kymmenessä päivässä. Venäjä oli paljon oppinut Kurskista ja Stalingradista tuli kiiloina, suomalaiset elelivät vuoden 1941 oppien mukaan.

Paavo Rantanen halusi jarrutella puhetta Kannaksen halkijuoksusta. Kyllä vastaankin pantiin, Kuuterselässä, Siiranmäessä.

Entä Viipurin menetys? Keskustelijat pitivät ilmeisenä, että päämaja katsoi Viipurin hankalaksi puolustettavaksi. Mihinkään salaliittoon puolustajain uhraamiseksi he eivät uskoneet. Vastarinta jäykistyi kohta Tienhaarassa, Viipurinlahdella ja Tali - Ihantalassa. - Eihän suomalaisia ollut koulutettu kaupunkitaisteluun. Ei koulutettu vielä vuosikymmeniin, pisti Vesikan- sa väliin.

Leningradin rintaman tappiot olivat niin suuret, että Viipurissa hyökkääjiltä oli puhti pois. Kannaksen maasto oli vaikeata panssarikiiloille. Strateginen pääsuunta oli kuitenkin Valko-Venäjä, kertaratkaisu Suomen suunnalla ei onnistunut.

Saksa oli tärkeä

Saksan osuus oli merkitsevä, ellei ratkaiseva. Saksa vastasi meripuolustuksesta, Kuhlmayn

70 konetta vastasivat Suomen ilmavoimien koko silloista kapasiteettia. Miinoitukset estivät punalippuisen laivaston operaatiot. - Jos Viipurin - Vuoksen tasa pidetään, Saksa tukee, jos peräydytään Haminan - Luumäen linjalle, enää ei tueta, tämseni Visuri. - Juhannus 1944 oli Suomen historian vaarallisin viikonvaihe.

- Kotirintama kuitenkin kesti, alleviivasi Rantanen. Keskustelijat eivät yhtyneet Markku Jokisipilän väitteeseen, että Ribbentrop olisi ollut omin päin liikkeellä Ryti-sopimusta vaatiessaan. Niin iso asia vaati Hitlerin hyväksymisen. (Jokisipilä olisi varmaan puolustanut kantansa, mutta hänellä oli tänä iltana este.)

NL:n suurlähettiläs Alexandra Kollontay, joka Tukholmassa yritti välittää, oli hänkin pettynyt siihen, että Stalin pysyi ehdottomalla kannallaan. Turtola tiesi, että Tukholmasta tullut viestintuoja oli varmuuden vuoksi opetellut tyrmäävän paperin ulkoa. Heinrichsin kanta oli, että on ehkä suostuttava, jotta pääsisimme loppuselvityksessä oikealle puolelle, kertoi Turtola. - Ryti ja Tanner arvelivat, että ehkä... jos itsenäisyys säilyy. Mannerheim katsoi, että tilanne oli nyt muuttunut, nyt ei annettaisi periksi. Linkomies oli samaa mieltä.

Pidettiinkö Aunusta vaihtorahana rauhanneuvotteluja varten?

Leningradista käytiin nyt vielä jälkipeliä. Aunuksen pitäminen panttina rauhanneuvotteluja varten ei nyt saanut kannatusta. Jälkikäiteistä selittämistä. Entä miksi ei hyökätty Leningradiin? Aivan, Stalin kyllä muisti tämän aseleponeuvotteluissa [ja säästi Mannerheimin sotasyllisyyttä näytösoikeudenkäynniltä]. Mutta oli toinenkin syy. Mihin me olisimme panneet yli puoli miljoonaa nälkiintynyttä siviiliä?

Aselepo ei ollut eduskunnassa helppo käsiteltävä. Puolen vaihto, saksalaisten karkottaminen, Porkkalan pelote.

(Kysyin eräältä Talin - Ihantalalan veteraanilta, jäikö hänelle huono omatunto saksalaisten suhteen. - Ei jäänyt! Ensin minä olin yhteistyössä, sitten minä ammuin niitä. Miehellä on vain yksi isänmaa.)

Yrjö Larmola

Fasaanijahti Kärkölässä

Aurinkoisena perjantai-aamuna joukko iloisia klubilaisia suuntasivat kohti Kärkölää. Viidettä kertaa järjestetty klubilaisten Fasaanijahti on muodostunut jo perinteeksi. Kokoonnuimme klo 09:00 jahtitilan pihassa, josta siirryimme syömään kotaan aamiaisen. Maittavan aamiaisen yhteydessä klubilaiset tutustuivat paremmin toisiinsa, kun noin 15 hengen iloinen joukko esitelti kukin vuorollaan itsensä ja kertoi kuulumiset.

■ ■ Kodassa metsästysjaoston aktiivit Hannu ja Terho kertoivat osallistujille jahtipäivän perussäännöt ja kävimme läpi päivän agendan. Seurue jaettiin kolmeen noin viiden hengen ryhmään. Kukin ryhmä sai mukaansa erittäin osaavat lintukoirat sekä koiraohjaajat. Päivän aikana oppi arvostamaan erityisesti koirien taitoa löytää ja merkitä fasaanit lumisesta maastosta.

Metsästäjät pääsivät kävellen helpommalla vähälumisessa maastossa, mutta toisaalta fasaanit pääsivät juoksemaan pitkin metsää, eivätkä nousseet yhtä nopeasti ilmaan kuin edellisillä kerroilla.

Aamupäivällä metsästimme ryhmissä noin puolitoista tuntia, jonka jälkeen palasimme takaisin kodalle syömään lounasta. Ryhmäläiset odottivat mielenkiinnolla toisten ryhmien tietoja saaliista, peilaten niitä oman ryhmänsä saavutuksiin. Kilpailuasetelma oli näin selvästi syntynyt iltapäivän jahtiin. Lounas oli maistava ja maistui etenkin aamupäivän ulkoilun jälkeen.

Kärkölässä aiemmin jahdissa käyneet muistelivat lounaan lomassa, että tämän vuotinen jahti oli toisenlainen, koska lunta oli huomattavasti vähemmän, kuin aiempina kertoina. Metsästäjät pääsivät kävellen helpommalla vähälumisessa maastossa, mutta toisaalta fasaanit pääsivät juoksemaan pitkin metsää, eivätkä nousseet yhtä nopeasti ilmaan kuin edellisillä kerroilla.

Iltapäivällä jahti jatkui. Ryhmät jalkautuivat maastoon koirien kanssa. Valiokoirat olivat palautuneet pienen lepo hetken jälkeen ja valmiina uuteen koitokseen. Iltapäivällä metsästys kesti kaksi ja puoli tuntia, jonka jälkeen palasimme jälleen aloituspaikalle. Päivän saalis oli seurueeltamme yhteensä reilut 20 lintua, joka oli hieno saalismäärä. Kukin metsästäjä sai kotiin näin linnun kotiin viemiseksi ja alibin, että jahdissa on todella käyty.

Jahtipäivän päätteeksi suuntasimme lämpimänä odottaneeseen saunaan. Virkistävän ja rentouttavan saunan jälkeen vel-

jiä odotti illallinen jahtitilalla. Illan ruokalistalla oli mm. vililiskakiusausta sekä riistakäritystä asiaan kuuluvin lisukkein ja ruokajuomin. Osa metsästäjistä on aktiivisia myös Suomalaisen klubin gastronomisessa seurassa, joten näiden herkkusuiden kielen kannat olivat herkässä ruokailun yhteydessä.

Metsästysjaoston aktiivit Hannu ja Terho olivat tehneet erinomaiset ennako- valmistelut onnistuneelle päivälle.

Oli mukavaa kuulla metsästäjien riistaruo kakokemuksia eri jahtireissuilta.

Itselleni fasaanijahti oli ensimmäinen ja hieno kokemus. Mikäli fasaanijahti ensi vuon-

Iloinen jahtiseurue. Kuva: Juho Kotakallio.

na järjestetään, uskon olevani menossa mukana ja suosittelun samalla jahtipäivää kaikille metsästyksessä kiinnostuneille klubiveljille.

Metsästysjaoston aktiivit

Hannu ja Terho olivat tehneet erinomaiset ennakovalmistelut onnistuneelle päivälle. Haluan kiittää heitä järjestelyistä, sillä aktiiviset klubiveljet priimusmoottoreina mahdollistavat

klubissamme tällaiset hienot kokemukset. Samalla haluan kiittää osallistuneita veljiä hienosta jahtipäivästä kanssanne talvisessa Kärkölässä. Tavataan taas metsällä!

*Helsingissä 18.2.2014
klubiveli Tomi Tuovinen*

Olemme pikemmin NARREJA KUIN SYNTISIÄ

Heikki Aittokoski ja kirjaillan kiinnostuneita osallistujia. Kuva: Elias Irola.

Heikki Aittokosken elävä kynänjälki on tullut tutuksi Helsingin Sanomista. Lukija ei tietenkään tule panneeksi merkille, miten hengästyttävässä tahdissa hän on parin vuosikymmenen aikana kulkenut maailman latentista ja akuutista kriisipisteestä toiseen. Maailmankuvansa jäsentämiseksi - kuten hän itse sanoo - hän löysi 1494 kirjaan pannun myytin, Narrien laivan, Das Narrenschiff. Laivasta tuli hänelle oman aikamme symboli. Kirjaksi kootuista kokemuksistaan Heikki Aittokoski oli kertomassa kirjaillassa 3.2. Häntä haastatti Veikko Sonninen.

■ ■ Keski-ikäiset moraliitteit maailmantulkintoina ovat kirjallisuuden kantavia juonia. Niitä ovat Jokamies, kuvaus miehestä, jota menestys ei pelasta kuoleman vallasta; Faust, mies joka viimeisenkin tiedon saadakseen myy sielunsa pirulle; ja Narrien laiva. Emme tiedä, koska myytti syntyy, se luo itse itsensä. Kaikki nämä ovat eläneet meidän päiviimme saakka.

Seitsemän kuolemansyntiä aikamme todellisuudessa

Kuolemansyntejä on seitsemän tai enemmän, ehkä kaksitoista. Kuolemansyntien varaan on

mahdollista jäsentää kirkollinen parannussaarna. [Olen sellaisen sattumalta kuullutkin, pohjoisitalialaisessa kyläkirkossa. Latoja] Oikeustieteen tohtori Sebastian Brandtin (1457? - 1521) Narrien laivassa käsittelemät synnit ovat Viha, Kateus, Ahneus, Ylpeys, Laiskuus, Kohtuuttomuus, Himo. Näiden ilmenemiä Aittokoski löytää matkakohteistaan eri puolilta maailmaa, mutta - siis kaoottista maailmaansa jäsentääkseen - sijoittaa yhden synnin kuhunkin kohteeseen.

Vihan hän kohtaa Mogadishun pakolaisleirin painajaisessa, Kateuden Lontoon

KUVITUS SCANSTOCKPHOTO

Kun kaupunginkanslia sai vihiä, että ylipormestari Kari Rahkamolle aiottiin lahjoittaa narrinlakki, sain kauhistuneen pikaviestin – en häneltä itseltään, vaan esikunnasta: ylipormestarin persoona on koskematon, mitä hänelle annetaan, ojennetaan käteen.

Veikko Sonninen esittää kiitokset Heikki Aittokoskelle. Kuva: Elias Irola.

Sotheby'n huutokaupparissa, jossa kummallisista teoksista maksetaan tolkuttomia hintoja, vuonna 2012, kun Lehmann'in pankin sortuminen vielä kaikuu vuoden 1929 pörs-siromahduksen mieleen tuovalta äänellä. Ahneus tulee vastaan Kiovassa, jossa nomenklaturabolesevit ovat kivuttomasti vaihtaneet nahkansa oligarkin nahkaan kahmiakseen isännättömiä julkisia omaisuuksia. Ylpeys kuvaa Nicaraguan maanomistajien koppavuutta peonien köyhtymistään köyhtyessä. Laiskuuden saa nimekseen bangladeshilaisen paitateollisuuden johtajien piittaamat-

tomuus työntekijöidensä työoloista, toimeentulosta ja hengenturvasta. Kohtuuttomuuden koti on tässä Afganistan, Kabul, jossa sodan myllyt jauhavat pienen ihmisen ulottumattomissa. Vallanhimon, rahanhimon ja lihanhimon kirjoittaja kohtaa Päiväntasaajan Guineassa, diktatuurissa, jota helsinkiläinen lehdenlukija tuskin on edes painanut mieleensä.

Aittokoski tutustuu ihmisiin. Lähelle käyvät henkilötarinat lisäävät kirjan luettavuutta.

Narrin nuorallatanssi

Kuulijaakin hengästyttää. Kun kirjan rakennetta ajattelee, kir-

jailija - sillä tarinankertoja Aittokoski luonnoltaan on - ikään kuin hyppää nuoralta toiselle ja tavoittaa kerta kerralta sen perusteen, miksi hän haluaa omistaa juuri kunkin synnin kullonillekin kohteelle. Kuvaukset ovat vakuuttavia, havainnollisia reportaaseja. Kirjoittaja ei spekuloi, hän kertoo mitä on nähnyt. Oikeasti. Yhteisiä nimittäjiä ovat vallanhimo, omanvoitonpyynti, todellisuudelle vieras byrokratia, piittaamattomuus ihmishengestä. Vaikka maailma edistyy ja paperi ja ruuti keksitään, eikö ihminen sittenkään muutu? Totuutta etsiessään kirjailija on sitkeä. Jos Aittokoski

ei vastausta löydä, hän kertoo rehellisesti sen etsimisestä.

Kaikki kohteet eivät ole perustuneet ennakkosuunniteluun. Mogadishu tuli eteen, kun hän sattumalta kohtasi Pekka Haaviston Nairobissa. Mogadishu? Mitä tekee suomalainen parlamentaarikko maailman vaarallisimmassa kaupungissa? Koko kaupunki täynnä maan sisäisiä pakolaisia. Oli oltava jatkuvasti liikkeellä, kovat ammatitimet turvamiehet ympärillä.

Läntinen kuluttaja ei ole pahin tekijä

Bangladeshin vaateteollisuuden tutustuessaan Aittokoski vakuuttuu siitä, ettei ostoboikotti paranna asiaa vaan vie vain leivän suusta työläisiltä. Hän ei niinkään syyllistä läntisiä kuluttajia, vaan niin kutsumiensa välitilamaiden - valtiomuodostelmien, joista vielä on toivoa - eliittiä. "Kesti kauan tajuta, kuinka vakava on korruptio, kun se ilmenee yhteiskunnan joka tasolla eikä päästä demokratiaa puhkeamaan läpi."

Nicaraguaa, presidentti Halosen suosikkia, tuettiin 30 vuotta, 500 miljoonalla vuodessa. Mitä on saatu tulokseksi? Heidi Hautala katkaisi avustuksen, ja asia on herättänyt vähemmän julkista huomiota kuin olisi ehkä saattanut.

- Jos syntejä olisi ollut lueteltavina kaksitoista, mitä seutuja olisit lisännyt? Veikko Sonninen kysyi. Aittokoski ei

vastannut täsmällisesti. Kysymyksenasettelu alkoi alunalkaan hahmottua Israelin - Palestiinan vastakkuudesta. "Viha on hedelmättömin synty, kateus on käännettävissä positiiviseksi."

Olli Alho uskontotieteilijänä toki tunsikin Brandtin kirjan kuten muutkin keskeiset myytit. - Brandt eli humanismin aikakauden kynnyksellä [Erasmuksen ja Lutherin aikalainen, latojan huom.], hän näki, että olemme matkalla perikatoon, mutta emme niinkään syntiemme tähden vaan koska olemme narreja. Kumpia me nyt olemme? - Aittokosken vastaus oli: narreja.

Heikki Aittokoski

(Piittaamattomuus ja ylimielisyys ottavat usein suojakseen byrokratian. 1990-luvulla Helsingissä vieraili muutamana kesänä hollantilainen teatterilaiva, Ship

of Fools. Teatterinjohtajalla oli tohtorin arvo, köyhästi ja bohemisti elettiin. Kun kaupunginkanslia sai vihiä, että ylipormestari Kari Rahkamolle aiottiin lahjoittaa narrinlakki, sain kauhistuneen pikaviestin - en häneltä itseltään, vaan esikunnasta: ylipormestarin persoona on koskematon, mitä hänelle annetaan, ojennetaan käteen. Seremonia tapahtui kaupungintalon parvekkeella. Rahkamo luonteensa mukaisesti pisti lakin päähänsä ja käveli kaiteen ääreen tervehtimään yleisöä. Hänen puheeseensa olin kirjoittanut hollantilaisille tiedoksi, että ensimmäinen pormestari oli hollantilainen Hans van Sanden ja että virka oli juuri jälleen vapautumassa. Ylipormestarin esikunta siivosi puheesta nämä loukkaavat sanat.

Satama on Helsingin kulttuurihenkisiä hallintokuntia. - Vapautamme narrilaivan kaikista muista maksuista paitsi niistä, jotka laki käskee periä. Kulttuuriasiainkeskus tuli muussa vastaan. Satama antoi laituritilaa katsomolle. Mutta olisi tarvittu pieni kaista myös kiinteistöviraston maata. - Ei tule kyseeseen, virasto vastasi ikuiselle kulttuurilleen uskollisena, - siinähan on kaksi parkkipaikkaa, te maksatte pysäköintimaksut koko ajalta, jos ne otatte...)

Yrjö Larmola

Tervetuloa mukaan toimintaan, uudet klubiveljet

Ossi Koskinen (kuva: Veikko Hannula)

Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenmäärä on tällä hetkellä noin 3 100. Vuosittain uusia jäseniä hyväksytään liki 150 ja jäsenkunnasta poistuu viitisenkymmentä. Klubi on siis kasvava klubi. Kasvu ei johdu jäsenrekrytoinnista, koska Klubi ei sellaista harrasta. Kasvu on merkki siitä, että Suomalaisen Klubin jäsenyys kiinnostaa. Jäseneksi hakeutumisen perusteluna on lähes poikkeuksetta Klubin toiminta ja historia sekä se arvomaailma, jota Klubi edustaa.

■ ■ Tämän todistivat myös tuoreet klubiveljet Ossi Koskinen ja Tapio Koskimies, kun jututin heitä ns. uusien jäsenten illassa helmikuussa. Ossi on 34-vuotias kauppatieteilijä ja työskentelee markkinointipäällikkönä kansainvälisessä yrityksessä. Tapio taas on historioitsija ja toimii tutkimusjohtajana puo-

Klubin kuoro

lustushallinnossa. Hän muuten väitteli vuonna 2011 aiheenaan ”Suomen sotilasstrateginen asema kylmän sodan alkuvuosien asiantuntija-arvioissa”. Sekä Ossi että Tapio ovat ehtineet jo löytää Klubin toiminnasta useita tapahtumia ja aktiviteetteja, joihin aikovat aktiivisesti osallistua. Harrastuksista Ossia kiinnostaa ainakin metsästys. Tapio taas mainitsi valokuvauksen yhtenä kiinnostuksensa kohteista. Molemmat klubiveljet tullaan varmasti näkemään myös klubi- ja teemailloissa, joista Tapio mainitsi erityisesti turvallisuuspolitiikkaan liittyvät. Suomalaisuuden vaaliminen eri tavoin oli Ossille tärkeä Klubin piirre. Hän piti Klubia myös erinomaisena yhteisönä verkostoitumiselle.

Helmikuussa järjestettyyn uusien jäsenten iltaan osallistui lähes seitsemänkymmen-

tä tuoretta klubiveljeä. Tavan mukaisesti Klubin puheenjohtaja Johannes Koroma toivotti aluksi uudet klubiveljet tervetulleeksi ja loi yleiskatsauksen Klubin historiaan ja toimintaan. Puheenjohtaja kertoi myös, että johtokunta on pyrkinyt menneen syksyn aikana löytämään keinoja, joilla Klubiin hyväksyty uusi jäsen saataisiin vedettyä heti jäseneksi tultuaan mukaan toimintaan. Hän korosti erityisesti kummien roolia ja vastuuta, mutta painotti myös jäsenten oman aktiivisuuden merkitystä.

Klubimme on kulttuuriklubi. Tämä ei jäänyt epäselväksi, kun sekä Klubin Puhallinorkesteri että kuoro kävivät esittäytymässä uusille jäsenille.

Klubin varsinaisen toiminnan esittelystä huolehtivat toimikuntien puheenjohtajat. Ohjelmatoimikunnan puheenjohtaja Olli Alhon viesti uusille jäse-

Klubin Puhallinorkesteri

nille oli yksinkertaisuudessaan: ”tutustukaa ohjelmaan, tulkkaa mukaan ja antakaa palautetta”. Hän kertoi myös, että kevään jälkeen toimikunnan puheenjohtajuus siirtyy johtokunnan jäsen Aarno Cronvallille.

Viestintätoimikunnan puheenjohtaja Ari Huovinen kertoi Klubin lehdestä, uudistuneista kotisivuista sekä muista välineistä, joilla Klubi tiedottaa jäsenilleen toiminnastaan. Hän otti esille myös Suomen Kansan Sähköisen Muistin, jonka puitteissa on julkaistu jo kolme laajaa sivustoa suomalaisista merkik henkilöistä: Mannerheim, Sibelius ja Ylppö. Heistä viimeksi mainittu oli myös itse aktiivinen Klubin jäsen ja mm. skruuvi-toiminnan alullepanija. Klubi järjestää vuosittain myös Suomen suurimman lukioille suunnatun kirjoituskilpailun ja jakaa Vuoden lehdistöpalkinnon. Nä-

mä kaikki aktiviteetit ovat esimerkkejä siitä, että Klubi haluaa edistää suomalaista kulttuuria ja suomalaisuutta.

Klubin harrastustoiminta ja kulttuuritoiminta on hyvin laajaa ja monipuolista. Harrastustoimikunnan puheenjohtaja Jussi Papinniemi olisikin tarvinnut kokonaisen illan ehtiäkseen esittelemään kaikki Klubin piirissä toimivat harrastuskerhot. Enpä luettele niitä tässä jutussani, vaan kehotan uusia (ja vanhoja) jäseniä piipahtamaan vaikkapa Klubin kotisivuilla katsomassa, mitä kaikkea on tarjolla. Saman ohjeen antoi myös kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja Heikki Hult. Parhaiten tietoa kulttuuritoiminnasta saa kotisivuilta ja ottamalla yhteyttä eri kulttuuriaktiviteettien vetäjiin.

Taloustoimikunnan puheenjohtaja Jarmo Pekkala käyt-

Tapio Koskimies

ti rauhoittavan puheenvuoron Klubin taloudesta. Se lepää kolmen kivijalan varassa, jotka ovat: jäsenmaksutulot, kiinteistötuotot sekä ravintolavuokra.

Klubin ravintolayrittäjä Mia Makkonen toivotti myös omasta ja ravintolan henkilökunnan puolesta uudet jäsenet tervetulleeksi.

Illan päätteeksi puheenjohtaja Koroma esitteli vielä Klubin henkilökunnan: toiminnanjohtaja Raimo Ilveskeron, sihteeri Inkeri Lohiveden sekä klubimestarit Jarmo Heinosen ja Arto Toivasen. Koroma totesi myös, että Klubilla on kotimaisia veljesklubeja muutamissa suuremmissa kaupungeissa ja että vireillä on myös klubi-yhteistyön aloittaminen muutaman ulkomaisen klubin kanssa.

Kuvat ja teksti Kalevi Suortti

Johtamisen teemailta – poliittinen johtajuus

Paavo Lipponen

Klubin ohjelmatoimikunta oli valinnut kevätkauden klubi-iltojen teemaksi johtajuuden. Johtajuusteemaa käsiteltiin kolmessa klubi-illassa. Tammikuun klubi-illassa haettiin vastausta kysymykseen ”voiko johtamista opettaa?”. Helmikuun otsikkona oli ”poliittinen johtajuus”. Maaliskuun alussa pohdittiin tilannetta, ”kun johtajan toimialueena on koko maailma”.

■ ■ Tammikuun klubi-illassa perustavaa laatua olevaan kysymykseen oli vastaamassa asiantuntijaraati, joka koostui vastuullisissa johtajatehtävissä olevista, liikkeenjohdon ja johtajuuden kouluttajista sekä tutkijoista. Johtajuus tai sen opettaminen ei näytä olevan

yksinkertainen asia. Helmikuun klubi-iltaa avatessaan ohjelma-toimikunnan puheenjohtaja Olli Alho totesikin, että tammikuun klubi-illan asiantuntijaraadin vastaus illan haastavaan kysymykseen, voiko johtajuutta opettaa, oli ”jämällä kyllä ja ei”!

Helmikuun klubi-iltaan oli ladattu paljon odotuksia. Poliittisesta johtajuudesta on puhuttu ja kirjoitettu viime vuosina paljon. Onko niin, että kun ajat ovat vaikeat, poliittisen johtajuuden merkitys kasvaa?

Illan alustajaksi oli saatu klubiveli Paavo Lipponen. Hän toimi aikoinaan Suomen Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtajana kahdentoista vuoden ajan. Pääministerinä hän oli kahdeksan vuotta vv. 1995-2003, siis kaksi peräkkäistä täyttä vaalikautta. Tämän jälkeen hänet valittiin eduskunnan puhemieheksi vuosiksi 2003-2007. Kansanedustajana Paavo Lipponen on ollut yhteensä kaksikymmentä vuotta, kahdessa erässä. Poliittisen johtajuuden kannalta Paavo Lipposella on ollut myös monta muuta poliittikan näköalatehtävää. Niistä ehkä mielenkiintoisin oli toiminta pääministeri Mauno Koiviston poliittisena sihteerinä aikana, jolloin tasavallan presidenttinä oli vielä Urho Kekkonen.

Kommenttipuheenvuoroja oli pyydetty ministeri Jaakko Iloniemeltä sekä HS:n poliittisen toimituksen konkarilta, Un-

to Hämäläiseltä. Jaakko Iloniemi on tehnyt merkittävän uran ulkoasiainhallinnossa toimien sinä aikana mm. ministeriön poliittisen osaston alivaltiosihteerinä sekä Suomen suurlähettiläänä Washingtonissa. Iloniemi siirtyi vuonna 1983 Suomen Yhdyspankin hallituksen jäseneksi, kunnes hänet valittiin vuonna 1990 Elinkeinoelämän Valtuuskunta, EVA:n, toimitusjohtajaksi, mistä tehtävästä hän jäi eläkkeelle vuonna 2000. Suhteestaan illan alustajaan, Iloniemi totesi, että ”olen tuntenut Paavo Lipposen jo neljänkymmenen vuoden ajan”.

Unto Hämäläinen on seurannut toimittajana suomalaista politiikkaa vuodesta 1984 lähtien. Sanoma-konsernin palvelukseen Hämäläinen siirtyi vuonna 1986 ja toimi mm. Helsingin Sanomien poliittisen toimituksen esimiehenä vv. 1994-2001. Sen jälkeen hän on ollut HS:n kuu-kausiliitteen toimittajana. Unto Hämäläinen sai arvostetun Suomen Kuvalehden journalistipalkinnon vuonna 2008. Hän on tavannut pitää aina vaalien alla Perässähiittäjä-blogia, jota kukaan politiikassa mukana oleva ja politiikkaa seuraava ei voinut jättää lukematta.

Ainutkertainen tilaisuus

Illan kattaus oli onnistunut. Siitä kertoo jo se, että klubin tilat olivat ääriään myöten täynnä. Olihan alustaja yksi merkittävim-

mistä ”uuden ajan” poliittisista vaikuttajistamme sekä myös henkilönä mielenkiintoa herättävä. On sitten kyse poliittisesta lähistoriasta tai nykyisen laman ja rakennemuutoksen selviytymissuunnitelmista, Paavo Lipposen analyysit kiinnostavat. Arvattavasti hänen oletettiin puhuvan poliittisesta johtajuudesta myös käytännön esimerkein.

Jaakko Iloniemen kommenttipuheenvuoroa taas odotettiin muun muassa siksi, että hän on tarkastellut poliittista johtajuutta, siis vaikkapa maan hallituksia ja ministereitä, toisaalta yhden merkittävän ministeriön korkeilta virkapaikoilta ja toisaalta elinkeinoelämän odotusten näkökulmasta. Median merkitystä poliittiseen ilmapiiriin, poliittisten johtajien nousuun ja tuhoon ei voida aliarvioida. Siksi myös Unto Hämäläisen kommentteja odotettiin suurella mielenkiinnolla.

Tilaisuus sai kuitenkin varsinaista kattaustakin ainutkertaisen luonteen sen jälkeen, kun illan isäntä oli käyttänyt avauspuheenvuoronsa. Olli Alho nimittäin ilmoitti, että tämä klubi-ilta on päätetty toteuttaa niin sanotun Chatham House –periaatteen mukaisena. Lukijalle tiedoksi, että kyseinen periaate tai sääntö juontaa juurensa Brittien The Royal Institute of International Affairs’iin – siis Kuninkaalliseen Ulkopoliittikan Instituuttiin. Laitos sijaitsee rakennuksessa, joka on nimeltään

Chatham House. Itse sääntö tarkoittaa sitä, että tilaisuuden esitettyä tietoa saa jakaa julkisuuteen vain niin, että asiasisältöjä ei voi yhdistää esittäjäänsä. Tällä haluttiin ennen muuta varmistaa, että asioista voidaan keskustella avoimesti.

Tämän jutun kirjoittajalle klubiveli Ollin ilmoitus tuntui aluksi raskaalta takaiskulta. Oletettavaahan oli, että Paavo Lipposen puheenvuoro sisältäisi runsaasti mielenkiintoisia, herkkuisiakin, muisteloita sekä myös kannanottoja niin meneeseen kuin tämänkin päivän poliittiseen tilanteeseen. Täältä osin kukaan läsnäolijoista muuten ei todellakaan joutunut pettymään.

Kun mietin asiaa - Chatham House –sääntöä - muutama päivä klubi-illan jälkeen uudelleen, kantani oli oikeastaan muuttunut. Ehkäpä tuona iltana Klubi eli todellisia ydinhetkiään. Olemme toistuvasti korostaneet, että klubimme on konversatsiooniklubi, keskusteluklubi. Siellä on voitava ja on voitukin esittää eri asioista vapaasti omia mielipiteitä ajattelematta, että ne kävelevät myöhemmin sinua vastaan, vaikkapa lehdistön palstoilla.

Tämä on nykyaikana varsin harvinaista ja jos klubimme tähän kykenee, sillä on suuri arvo, jota tulee jatkossakin kunnioittaa.

Toteankin, että ne, jotka olivat ymmärtäneet tulla hel-

mikuun klubi-iltaan paikalla, saivat elää kerta kaikkiaan ainutkertaisen ajatusten keskellä.

Poliittinen johtajuus

Illan alustuksista, kommentteista ja keskusteluista saatoin vetää sen johtopäätöksen, että poliittisen johtajuuden ja ”siviilijohtajuuden” välille on vaikea tehdä eroa.

Johtajuus on aina ajassa. Johtajalla tulee olla missio. On kyettävä ottamaan hallittuja riskejä sekä saamaan omalle missiolle ns. enemmistön tuki. Jos missiota joudutaan säätämään enemmistön löytämiseksi, johtajuutta tarvitaan sitäkin enemmän.

Vaikeudet tapaavat yhdistää ja silloin myös nousee yleensä uusia johtajia. Valittajia aina riittää. Johtajia on vähemmän.

Tein myös muistiinpanomerkinnän siinä kohtaa, kun esitettiin, että johtajuutta on osata rakentaa sen varaan, mitä on jo saatu aikaan. Näin syntyy kestävä kehitys.

*Kalevi Suortti
Kuva: Veikko Hannula*

Tuomareiden valinta Suomessa

Oikeusneuvos Hannu Rajalahti

Oikeuspolitiikan illassa 13.2.2014 tuomarivalintalautakunnan puheenjohtaja, oikeusneuvos Hannu Rajalahti kertoi tuomareiden valinnasta Suomessa ja lautakunnan roolista ja sen merkityksestä valinnassa. Teemaillan isäntänä toimi hovioikeudenneuvos Timo Ojala, joka samalla aloitti tehtävänsä oikeuspolitiikan iltojen vetäjänä.

■ ■ Aiheen valinta oli mielenkiintoinen ja sinänsä osoitus tuomioistuinlaitoksemme riippumattomuudesta ja samalla myös oikeusvaltiomme vahvuudesta aikana, jolloin ei niin kaukana meistä on eurooppalainen valtio, jossa valtionjohto erottaa ja nimittää tuomareita sen mu-

kaan, kuin se pitää tarkoituksenmukaisena.

Esitelmöitsijä kertasi Suomessa aikaisemmin vallinneiden nimitysjärjestelmien perusteita ja menettelyä. Olennaista oli, että valtaosa tuomareista nimitettiin tuomioistuinlaitoksen sisältä ja jopa niin että vain samasta tuomioistuinlinjan virasta eli että hallintotuomioistuimista ei nimitetty yleisiin tuomioistuimiin eikä myöskään päinvastoin. Muita erityisiä piirteitä olivat muun muassa, että raastuvanoikeuksiin ei juurikaan nimitetty hovioikeuksista ja yleensäkin urat olivat varsin suljettuja. Virkaikä ratkaisi eikä henkilökohtaisilla ominaisuuksilla kuten esimerkiksi johtamisominaisuuksilla esimiestäviin nimitettäessä juurikaan ollut merkitystä.

Tuomareiden nimittämisestä annettulla lailla 1.3.2000 pyrittiin avaamaan tuomarinuraa. Tavoitteena oli, että virkaikä ei enää olisi ratkaiseva tekijä ja sen sijaan painotettaisiin lakimieskokemuksen monipuolisuutta, kyvykkyyttä ja henkilökohtaisia ominaisuuksia. Pidettiin tärkeänä, että virkoihin tulisi mieluummin nimitetyiksi useissa eri tuomioistuimissa, asianajajan tehtävissä ja syyttäjinä toimineita. Päällikkövirkoihin nimitettäessä tuli ottaa huomioon hakijoiden johtamisominaisuudet sitäkin suuremmalla perusteella, kun tuomioistuinyksiköt olivat aikaisempaa suurempia,

mikä kehitys on edelleen jatkunut. Myös nimitysratkaisun valmistelumenettely uudistettiin. Näitä tavoitteita toteuttamaan perustettiin tuomarivalintalautakunta. – Selvää oli, että uudistusta vastustettiin, kuten Rajalahti totesi, ainakin hovioikeuksissa, joskin pään avaaminen sai myös kannatusta.

Tuomarivalintalautakunnan toimivaltaan tulivat kuuluvaan hovioikeuksien virat eli presidentit, hovioikeudenlaamannit ja hovioikeudenneuvokset, kärjäoikeuksien virat eli laamannit ja kärjätuomarit, hallinto-oikeuksien virat, vakuutus-oikeuden virat, markkinaoikeuden virat ja työtuomioistuimen vakinaiset virat. Sitä vastoin niin sanotut ilmoittautumisvirat eli korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden presidenttien ja jäsenten virat eivät kuulu tuomarivalintalautakunnan toimivaltaan.

Tuomarivalintalautakunnan ensimmäisenä puheenjohtajana toiminut oikeusneuvos Erkki-Juhani Taipale totesi, että tuomarit vastustivat uutta järjestelmää. Ylimpien tuomioistuinten presidentit eivät tämän mukaisesti edes suostuneet tulemaan mukaan puheenjohtajiksi lautakuntaan.

Tuomarivalintalautakunnan kokoonpanoon kuuluvat korkeimman oikeuden jäsen puheenjohtajana, korkeimman hallinto-oikeuden jäsen varapuheenjohtajana, yksi hovioikeu-

den presidentti, hallinto-oikeuden ylituomari, hovioikeudenlaamanni tai hovioikeudenneuvos, kärjäoikeuden laamanni, kärjätuomari, hallinto-oikeustuomari, erityistuomioistuimen tuomari, asianajaja, syyttäjä ja oikeustieteen tutkija.

Tuomarivalintalautakunta valmistelee esitykset valtioneuvostolle tuomarinimityksistä. Lautakunta hankkii lausunnon viran auki julistaneelta tuomioistuimelta, kärjätuomarin viroista myös asianomaiselta kärjäoikeudelta. Lausunnoissa tavoitellaan varteenotettavien hakijoiden ansioiden avointa arviointia ja keskinäisen pätevyyden vertailua. Muuna aineistona ovat ulkopuolisten hakijoiden osalta hankittavat lausunnot, haastattelut sekä soveltuvuusarvioinnit, joita tehdään etenkin täytettäessä päällikkövirkoja kuten hovioikeuksien presidenttien ja ainakin osaa kärjäoikeuden laamannin virkoja. Soveltuvuusarvioita tekee tiimi, joka on hyvin perehtynyt tuomarinvirassa tarvittaviin vaatimuksiin. Soveltuvuusarviointi on kuitenkin vain osa nimitysperusteista eikä siis ratkaiseva paitsi jos hakijasta tulee arvio, että hän ei ole suosittelavissa johtavaan virkaan. Asianomainen voi antaa oman lausuntonsa itsestään annetun lausunnon osalta, mutta ei sitä vastoin kanssahakijoittensa osalta. - Näistä moninaisista syistä johtuen nimitysprosessi on aikaisempaa pitempi.

Timo Ojala esittää kiitokset Illan esitelmöitsijälle, Hannu Rajalahdelle. kuva: Elias Irola

Pienenä yksityiskohtana tuomarivalintalautakunnan työstä esitelmöitsijä kertoi, että lautakunnan kokoontumisissa samoin kuin haastatteluissa käytetään tarvittaessa videoyhteyttä.

Tuomarinvirkojen avautumista tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelle osoittaa tilasto, minkä mukaan esim. vuonna 2011 nimitettyjä oli tuomioistuinvirasta 96 prosenttia, kun vuoteen 2013 määrä oli vähentynyt 91 prosenttiin. Naispuolisten hakijoiden menestystä kuvaa tilasto, minkä mukaan vuonna 2013 virkoihin oli miespuolisia hakijoita 51 prosenttia ja nimitettyjä 40 prosenttia ja naispuolisia vastaavasti 49 ja 60 prosenttia.

Tuomarivalintalautakunnan esityksistä lopullisessa ni-

mityksessä on kaikkiaan tapahtunut yksi poikkeaminen, minkä paikalla ollut asiantunteva kuulijakunta myös vahvisti todeksi.

Vilkkaasta keskustelusta poimittakoon tähän vielä entisen valtakunnansyyttäjän Matti Kuusimäen vahva mielipide, jossa hän totesi, kuinka oikeusosalissa eri tehtävissä toimivat ovat paljon enemmän tekemisissä toistensa kanssa ja tasavertaisempina kuin aikaisemmin, mihin tietysti sopi, että esim. syyttäjän viroista on hakeuduttu tuomarin virkoihin ja että syyttäjätöistä on osoittautunut hyväksi lähtökohdaksi.

Kuulijoita oli paikalla kolmisenkymmentä.

*Teksti ja kuvat
Elias Irola*

Skruuvareiden korkean paikan leiri Gardalla

KUVITUS SCANSTOCKPHOTO

Suomalaiset skruuvareiden pelaajat järjestivät jo kuudetta kertaa korkean paikan leirin pyrkimyksenä kohottaa kuntoa kevään tärkeitä otteluita varten. Leiri on järjestetty aina helmikuun alussa Pohjois-Italian Gardajärven lounaisrannan etruskiaikaisessa Salon kaupungissa.

■ ■ Tilaisuus on saavuttanut jo niin vakiintuneet järjestelyt, että pelaajien käyttöön avataan yksi rantahotelleista vain tätä talviviikkoa varten. Jokaisessa hotellihuoneessa on erillinen makuuhuone sekä tilava korttipeliin erinomaisesti soveltuva olohuone täysin varustetun avokeittiön yhteydessä. Muina pelipaikkoina ovat vaihdellen kahvilat, terassit ja pursiseura. Nyt osallistujia oli 14 – kahdeksan

Kuopiosta ja kuusi Helsingistä.

Ensimmäiset leirit kestivät 3-4 päivää, mutta viime vuodesta leiri on kasvanut viikon mittaiseksi. Salo oli keskiajalla merkittävä pohjoisitalialainen kulttuurikeskus. Kaupungin alueella on yhä Pyhän Markuksen siivekäs leijonapatsas merkinä kiinteästä yhteydestä Venetsiaan. Napoleonin vallan jälkeen alue kuului Itävaltaan kunnes Giuseppe Garibaldi vapaut-

ti Salon luodessaan itsenäisen Italian. Toisen maailmansodan aikana Salo toimi Italian Sosialistitasavallan pääkaupunkina.

Kaupungin rantapromenadi on kaikkien Gardajärven kaupunkien pisin ja tämä mahdollistaa erinomaiset kuntoilumahdollisuudet pelituokioiden lomassa. Myös kaupungin pohjoispuolen vuorenrinteet kokiivat suomalaisten pelihurmioita kun pitkien saavakävelyjen

tauoilla lyötiin korttia kaunista kaupunkia ylhäältä ihailien.

Pelaajien päivittäinen aktiviteetti alkaa kavereille tarjotun aamiaisen jälkeen kun osa pelaajista lähti vuorenrinteille hiomaan huippukuntoa ennen Gardassa uimista samalla kun osa aloitti käytännön peliharjoittelut. Viimeistään puolen päivän aikaan kokoonnuttiin rantakahville jatkamaan pelejä ennen lounasta. Iltapäivät pelat-

tiin ahkerasti ja joko gourmet-pelaajien fantastisten ruokien tai ulkona nautitun illallisen jälkeen pelejä jatkettiin vaihdellen aamuyhteen tai –neljään.

Kilpailut

Tänä vuonna Gardalla pelattiin kaikkiaan kolme erillistä turnausta.

Garda Cupissa pelattiin alkuerät, välierät ja finaali niin,

Gardaviikko-kilpailuun laskettiin mukaan kaikki Salon kaupungissa olon aikana pelatut jaot kunkin pelaajan koettaessa pelata tasapuolisesti jokaisen kanssa.

Skruuvia Salon pursiseuran lounaspöydässä.

että kunkin kierroksen pistelasku alkoi aina nollost. Finaalin kahdestatoista jaosta vasta viimeinen ratkaisi mitalistit – peli oli todella jännittävä ja päättyikin vasta klo 04! Voittajaksi selvisi Pellervo Erkkilä. Hopealle ylti Jaakko Karvonen ja pronssille Risto Hallman.

Brikkakisassa kukin osallistuja pelaa jokaisen muun parina. Tietokoneen ohjelmoimana kussakin kolmessa pöydässä on identtiset jaot. Tähän kilpailuun kului vain viisi tuntia ja ehdimme hyvin loistoillalliselle Anticha Trattoria alle Roseen via Gasparo da Salon varrelle.

Yleisnäkymä helmikuisesta Salon kaupungista.

Iltasadun aika

Tähän kilpailuun kului vain viisi tuntia ja ehdimme hyvin loistoillalliselle Anticha Trattoria alle Roseen via Gasparo da Salon varrelle.

Kisan lopputilanteeksi ratkesi: kultaa Markku Koivisto, hopeaa Arto Tolvanen ja pronssia Pellervo Erkkilä.

Gardaviikko-kilpailuun laskettiin mukaan kaikki Salon kaupungissa olon aikana pelatut jaot kunkin pelaajan koettaessa pelata tasapuolisesti jokaisen kanssa. Raakapisteiden loppusumma oli se, mikä ratkaisi lopullisen sijoituksen. Koko viikon aikana pelattiin liki 700 jakoa (kukin pelaaja pelasi noin 200 jakoa). Kokonaiskilpailun voitti ylivoimaisesti Pellervo Erkkilä. Toiseksi viikon turnauksessa tuli Jaakko Karvonen ja kolmanneksi Markku Koivisto.

Näin Gardalla pelattujen kilpailujen yhdeksästä mahdollisesta mitalista yhteensä viisi tuli Klubille, muiden neljän mennessä Kuopioon. Koko tapahtuma oli jälleen niin onnistunut, että ensi vuodeksi varattiin sama hotelli samalle helmikuun viikolle.

Tarkempaa tietoa skruuvarien aktiivisuudesta saa aivan tuoreilta www.skruuvi.fi -sivuilta sekä Klubin omilta verkkosivuilta.

Nuori kaunis nainen pitää kämmenellään laukkaavaa hevosta. Naisen ilme on arvoituksellinen. Minne hevonen vie hänet, vai tuoko se ratsastajan hänen luokseen? Oliko kaikki vain satua?

■ ■ Kysymyksiä herää, kun katselen Artti Pohjanheimon herkkää käsinväritettyä litografiaa ”Iltasatu”. Tämä hieno teos on helmikuun ajan esillä Klubin juhlasalissa. Iltasatu aloittaa Kuukauden taideteos –sarjan. Sarjan teokset ovat Klubin jä-

senten tekemiä ja vaihtuvat kuukausittain. Kuvataiteilijat ovat innolla tarttuneet tähän uuteen mahdollisuuteen esitellä töitään klubilaisille. Vuoden 2014 kuukaudet on jo varattu eri taiteilijoille.

Jännityksellä odotan, milaista taidetta tulemme kuukauden taideteoksina kohtaamaan. Olemme jo nähneet, että sarja alkaa komeasti!

Antti Virkkunen

Klubin matkailukuulumisia

Motto: Klubiveljien hyvässä seurassa maistuu huonompikin ruoka!

■ Vuoden 2014 syyskauden matkoista ensimmäinen suuntautuu Sveitsiin. ”Pidennetyn viikonloppumatkan” kohteet ovat alppirautatie Rhätische Bahn, Davos ja Luzern sekä junalla saavutettava Tirano Italiassa.

Klubiveljille avec tarkoitettulle matkalle mahtuu yhteensä 30 osallistujaa.

Klubisyksyn toinen matka on Ranskaan Rhone-joelle 16-23.10 suuntautuva musiikkiristeily. Seppo Hovin ”laivayhtye”, solistinaan monipuolinen Angelika Klas, vastaa musiikista aluksellamme, joka risteilee

maailman keittiötaiteen ehkäpä johtavalla alueella. Rohkaistuneina viime syksyn samantapaisen Tonavan musiikkiristeilyn onnistumisesta, olemme toivottaneet tälle risteilylle tervetulleiksi myös Suomalaisen Klubin Veljien avecien lisäksi heidän ystävänsä. Tässä hengessä mahdollisuus osallistua on ulotettu ns. YT-Klubeille Jyväskylään, Kuopioon, Mikkeliin, Ouluun, Tampereelle ja Turkuun sekä Travel Club of Finlandiin, johon monet Klubiveljetkin kuuluvat. Tämänkaltaisen ”yhteismatkan” järjestäminen on kiinnostava kokeilu, joka onnistuessaan johtaa varmaankin myös vastavuoroisiin järjestelyihin.

Sveitsin matkalla on vielä muutamia paikkoja vapaana.

Risteilylle oli tätä kirjoitettaessa (21.2.) varattu jo yli 90 paikkaa, kun laivan maksimikapasiteetti on 140 paikkaa. Molempien matkojen seikkaperäiset matkaselosteet olivat vuoden 2013 viimeisessä Klubilehdessä 4/2013.

Vuoden 2015 matkatarjontaa valmistellaan myös. Klubilaisten mm. viime Matkailuillassa esittämistä ideoista etenevät tällä hetkellä Jäämeren ääreen, Koillisväylän varteen suuntautuvan ”miesten matkan” valmistelu, jota vetää Terho Salo tukenaan kokeneiden Klubiveljien ryhmä. Kaliningradiin ja Liettuaan suuntautuvan matkan valmistelua puolestaan vetää Harri Keinonen. Lisäksi Klubilaisille saattaa tarjoutua

mahdollisuus osallistua Länsi-Kiinaan, Mannerheimin ratsastusreitillä suunnalle tehtävään matkaan yhdessä eräiden YT-klubien kanssa, mikäli syksyn kokeilu yhteismatkasta osoittautuu onnistuneeksi.

Matkavalmistelijien tulos esitellään syksyn Matkailuillalla 12.11, jossa toivottavasti illan osallistujat tuovat esille jälleen uusia ideoita. Ennestään ”ideapankissa” ovat vielä Amazonakselle suuntautuva matka, kuvaamataiteen teeman varaan tehtävä matka sekä Jääkäri liikkeen teemaa ainakin sivuavat matkat vv. 2015..2018. Mieliä ylläolevista matkaideoista, ja tietysti myös uusia, sekä muita Klubimatkailuun liittyviä näkökohtia voi osoittaa suoraan Matkailujaostolle. Siihen kuuluvat tällä hetkellä Reijo Kaukonen, Harri Keinonen, Olli Koskimies, Timo Mylly, Terho Salo ja Lauri Palojärvi (koollekutsuja). Ainakin yksi selvästi Klubin nuorempia, ”säännöllisessä” työssä käyviä Veljiä edustava jäsen olisi erityisen tervetullut mukaan M-Jaostoon!

*Matkailujaoston puolesta
Lauri Palojärvi*

Kauko Lehdelle kiitos

■ Kauko Lehdelle luovutettiin 20.2.2014 Klubin kulttuuritoimikunnan, sen kirjastotyöryhmän sekä Klubilehden puolesta lahjaksi kuvateos kiitokseksi hänen pitkäaikaisesta toiminnastaan kirjastotyöryhmän

puheenjohtajana ja Klubilehden toimituskunnan jäsenenä. Kuvassa Hans Fredriksson, Elias Iirola, Pertti Mäkelä, Kauko Lehti, Ilmari Ojala ja Matti Viitasaari.

Kuva Arto Toivanen.

Klubin Solmio

■ Klubilaisille on tilattu tyylikkäitä sinisiä silkkisolmioita. Kuviona on Klubin ratastunnus. Hinta on 50 € koteloineen.

Solmioita saatavana klubimestareilta.

Ravintola
Helsingin Suomalainen Klubi

Suomalaisen
noutopöydän antimet
ma-pe klo 11.30–13.30

Keväinen tervehdys Klubiravintolasta

Kevään aikana on tulossa useita herkkujen täyteisiä tilaisuuksia, joista alla muutama:

Perinteinen Vappulounas to 1.5. (avec- ja ystävätilaisuus)

Tarjoilemme kaksi kattausta klo 11.30–14 ja klo 14.30–16.

Iloista laulua, hyvää seuraa ja keväisiä makuja. Viime vuonna ennakkovarauksen tehneitä pyydetään vahvistamaan tulo ja kattausaika 20.3. mennessä suoraan ravintolamyyntiin. Vasta tämän jälkeen pöytävaraus on varma. 20.3. jälkeen vahvistamattomat pöytävaraukset vapautetaan muille halukkaille.

Äitienpäiväbrunssi su 11.5. klo 11.30–14 (koko perheen tilaisuus)

Hyvät herrat – tuokaa äidit, isoäidit, työt ja kaikki ihanat naiset sekä perheen muut jäsenet raikkaalle ja keväiselle brunssille. Aterian lisäksi luvassa pienimuotoista ohjelmaa sekä mm. puhe Äidille.

Kaikista ravintolan järjestämistä tilaisuuksista on lisätietoja ja ilmoittautumisohjeet ravintolan internetsivuilla www.klubiravintola.fi

Etuja jäsenille 2014

Ravintola tarjoaa jäsenille erityisiä rahanarvoisia etuja. Tällä hetkellä (19.2.) jäsenedut ovat seuraavat:

Kantapöytälounas ma-pe klo 11.30–13.30 hintaan 9.70 € (ei pöytävarauksia, huomaattehan, että toisinaan paikkaa voi joutua odottamaan hetken)

Olohuoneessa/Biljardisalissa päivän lounas- sekä päivällis- a´la cartelialta -15 %

Olohuoneessa/Biljardisalissa juomille omat erityishinnat esim. viinipullo 28 €

BiljardiCup iltapala peli-iltoina 10 € Olohuoneessa

Klubi-iltojen iltapala kahveineen 19 €

Klubin gastronomiset tasokkaat teemaillat usean ruokalajin ruoka- ja viinipaketilla sekä ohjelmalla noin 65–79€

Happy Hour hetkiä lisääntyvässä määrin

Syntymäpäivätilaisuudet ja muut perhejuhlat kilpailukykyiseen hintaan ”avaimet käteen” -periaatteella

Tiettyjä juhlapalvelujärjestelyitä ilman lisäveloitusta esim. menukorttien teko, istumajärjestysten suunnittelu, musiikin/ohjelman organisointi, pienten yksityiskohtien toteuttaminen, hääjärjestelyitä jne.

Haluamme samalla kiittää lehden pitkäaikaista päätoimittajaa Leif Eklöfiä hyvästä yhteistyöstä vuosien varrella. Kiitämme myös vuoden 2013 ravintolajaoston puheenjohtajaa Ari Larnemaata – sekä suuri kunnianosoitus edesmenneelle Heikki Tavelalle – että saimme olla mukana heidän alulle laittamassa Suomalainen ruoka-kulttuurirahaston tunnustuspalkinnon jakamisessa 11.2.

Lämpimästi tervetuloa huolenpitoomme,

Carhut sekä henkilökunta

Suomi taisteli 1939–1945

Kaikki taistelijat eivät palanneet.

Veteraanit, jotka palasivat, tarvitsevat vielä apuasi.

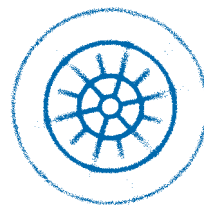
Sotiemme veteraaneja on elossa lähes 32 000. Heistä noin 4 500 asuu Espoo - Kauniainen ja Helsinki - Vantaa keräysalueilla. Kahdeksan kymmenestä veteraanista asuu omassa kodissaan 91 -vuoden keski-ikästä huolimatta.

Yli puolella veteraaneista kuukausitulot ovat alle 1 000 euroa. Korkea ikä tuo tullessaan tarpeita, joiden hankkimiseen pienet tulot eivät riitä.

Sotiemme Veteraanit -keräyksellä tuetaan veteraanien, heidän puolisoidensa ja leskiensä sekä sotaleskien kotona asumista. Keräystuottoa käytetään kodin pieniin remontointeihin, lääkekulujen omavastuuosuuksiin, apuvälineisiin kuten silmälasisiin ja rollaattoreihin sekä virkistystoimintaan ja kuntoutukseen.

Helsingin Suomalaisen Klubin johtokunta haastaa klu-

biveljet osallistumaan veteraanikeräykseen. Osallistumalla keräykseen tuet oman alueesi sotiemme veteraaneja ja osoitat kiitollisuutesi isänmaamme puolesta taistelleille.

Antti Henttonen
Suomen Sotaveteraaniliitto
varapuheenjohtaja

Johannes Koroma
Helsingin Suomalainen Klubi
puheenjohtaja

MAKSUOHJEET

Maksun saaja

Sotiemme Veteraanit/Helsinki-Vantaa

Sotiemme Veteraanit/Espoo-Kauniainen

Tili

FI02 1555 3000 1087 54

FI62 1555 3000 1093 23

Viite

150552

178987

Keräysaika 31.12.2015 saakka. Keräysalue on koko maa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Poliisihallituksen myöntämä keräyslupa 20.9.2013. 2020/2013/3055